www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

Research Article /Araştırma Makalesi

A Theoretical Approach to Wind Instruments in Turkish Music: The Example of Musiki Mecmuası

Türk Müziği Nefesli Çalgılarına Kuramsal Bir Yaklaşım: Musiki Mecmuası Örneği

Serkan Ertürk*

Abstract: The Mûsiki Mecmuası, an important source of literature in the field of Turkish music, holds the distinction of being Turkey's longest-running music magazine, having published 477 issues between 1948 and 2007. The aim of this research is to examine the articles on wind instruments, which have an important place in Turkish music, published in the magazine and to systematically present data on the naming, origin, areas of use, and technical characteristics of these instruments. This study, conducted using qualitative research methods, employed document analysis. Within this scope, issues of Mûsiki Mecmuası published from the 1st issue to the 472nd issue were examined. The numbers between 473 and 477 could not be reached. As a result of the examination, a total of 89 articles related to Turkish wind instruments were identified. The identified articles were subjected to content analysis. The study revealed that information on the history and technical characteristics of Turkish wind instruments was mostly limited, but that the names of the instruments, their origins, performance styles, and technical characteristics were covered more extensively. The findings regarding performance styles and areas of use indicate that wind instruments are utilised within various musical genres and social contexts. It is understood that the zurna is used predominantly in open-air events and social ceremonies, whilst the ney holds an important place within Sufi music and art music. Furthermore, it is observed that certain wind instruments are also used within military music and the mehter tradition. This situation demonstrates that musical instruments are not merely technical tools, but also fulfil social and cultural functions. It is also emphasised in the literature that performance practices in Turkish music are directly linked to their cultural context. In this regard, the data presented in the *Mûsiki Mecmuası* shed light on the functions of wind instruments in different musical contexts, thereby providing important insights into the relationship between music and culture. It is evident that this approach is also emphasised in contemporary musicological studies.

Keywords: Mûsiki Mecmuası, Turkish Folk Music, Turkish Art Music, Turkish Wind Instruments, Wind Instruments

* Lecturer Dr., Akdeniz University, Serik Gulsun-Suleyman Sural Vocational School
Öğr. Gör. Dr, Akdeniz Üniversitesi, Serik Gülsün-Süleyman Süral Meslek Yüksekokulu
ORCİD https://orcid.org/0000-0002-8928-0947
serturk@akdeniz.edu.tr

Cite as/ Atıf: Ertürk, S. (2026). A theoretical approach to wind instruments in Turkish music: The example of musiki mecmuası / Türk müziği nefesli çalgılarına kuramsal bir yaklaşım: Musiki mecmuası örneği. *Turkish Studies*, *21*(Ö1), 1349-1392. [Special Issue Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer]. Ankara Bilim University Publications. https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.89664
Received/Geliş: 05 February/Şubat 2026
Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026
Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

CC BY NC

Öz: Türk müziği alanında önemli bir literatür kaynağı olan Mûsiki Mecmuası, 1948–2007 yılları arasında yayımlanan 477 sayısı ile Türkiye'nin en uzun süreli müzik dergisi olma özelliğini taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, dergide yer alan ve Türk müziğinde önemli bir yere sahip olan nefesli çalgılara ilişkin makaleleri inceleyerek, bu çalgıların adlandırılması, kökeni, kullanım alanları ve teknik özelliklerine ilişkin verileri sistematik bir biçimde ortaya koymaktır. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda, Mûsiki Mecmuası'nın 1. sayısından 472. sayısına kadar yayımlanan sayılar incelenmiştir. 473 ve 477 arası sayılara ulaşılamamıştır. Yapılan inceleme sonucunda, Türk müziği nefesli çalgıları ile ilişkili toplam 89 makale belirlenmiştir. Belirlenen makaleler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda Türk müziği nefesli çalgılarının tarihçesi ve teknik özelliklerine ilişkin bilgilerin çoğunlukla sınırlı düzeyde olduğu ancak çalgı adlarının, kökenlerinin, icra biçimleri ve teknik özelliklerine daha geniş kapsamlı yer verdiği görülmüştür. İcra biçimleri ve kullanım alanlarına ilişkin sonuçlar, nefesli çalgıların farklı müzik türleri ve toplumsal bağlamlar içerisinde kullanıldığını göstermektedir. Zurna çalgısının daha çok açık alan etkinliklerinde ve toplumsal törenlerde, Ney çalgısının ise tasavvuf müziği ve sanat müziği içerisinde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra bazı nefesli çalgıların askeri müzik ve mehter geleneği içerisinde de kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, müzik aletlerinin yalnızca teknik birer araç olmadığını, aynı zamanda toplumsal ve kültürel işlevler üstlendiğini göstermektedir. Türk müziğinde icra pratiklerinin kültürel bağlamla doğrudan ilişkili olduğu literatürde de vurgulanmaktadır. Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan veriler, nefesli çalgıların farklı müzik ortamlarındaki işlevlerini ortaya koyarak müzik ile kültür arasındaki ilişkiye dair önemli veriler sunmaktadır. Bu yaklaşımın güncel müzikoloji çalışmalarında da vurgulandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mûsiki Mecmuası, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Müziği Nefesli Çalgıları, Nefesli Çalgılar.

Structured Abstract:

Periodicals are important sources of information that reflect the cultural, artistic, and intellectual structure of the period in which they are published. Mûsiki Mecmuası, which holds an important place in the literature of Turkish music during the Republican era, is Türkiye's longest-running music magazine, with 477 issues published between 1948 and 2007. The journal contains numerous articles written by expert musicologists and researchers in the field, offering rich content on different dimensions of Turkish music and constituting an important source of literature. Turkish music has developed a unique systematic structure with its makam-based structure and traditional forms of transmission, evolving through interaction with different cultures throughout history.

Wind instruments, which hold an important place in Turkish music, have developed in different regions throughout history and gained rich diversity as a result of cultural interactions. Instruments such as the ney, zurna, and kaval play important roles in both traditional music performances and different music genres. These instruments are considered important elements that reflect the cultural identity, aesthetic understanding, and performance traditions of the societies they belong to, beyond being merely musical instruments. Turkish musical instruments have developed in different geographical regions throughout history and diversified as a result of cultural interactions.

It is observed that information regarding wind instruments in Turkish music is mostly scattered, fragmented, and descriptive in nature; studies that address this information with a systematic and holistic approach are limited. In this context, the systematic examination of long-term and comprehensive publications such as Mûsiki Mecmuası is important in terms of bringing together the scattered information and adding it to the literature. In this respect, the article is important in that it takes a holistic approach to the data on Turkish wind instruments, specifically in Mûsiki Mecmuası. Therefore, the aim of the research is to examine the articles published in issues 1 to 472 of Mûsiki Mecmuası that pertain to Turkish wind instruments and to systematically present data on the naming, origin, areas of use, and technical characteristics of these instruments.

In this article, the document analysis method was used, which allows for the systematic examination of written materials. Articles related to Turkish wind instruments were identified by considering their titles, content, and the names of instruments mentioned in the text. In this process, articles that focused directly on wind instruments were evaluated, as well as articles that indirectly mentioned these instruments. As a result of the review, a total of 89 articles The review resulted in the inclusion of a total of 89 articles in the article. in the article.

Findings obtained through thematic content analysis reveal that Mûsiki Mecmuası provides a significant and rich body of knowledge on wind instruments in Turkish music. The data included in the articles are examined in different dimensions, such as the naming of the instruments, their origins, structural and technical characteristics, and areas of use, offering a multifaceted perspective on the culture of Turkish musical instruments. This indicates that the journal is an important resource in the field of Turkish music. This finding is consistent with the view that periodicals are important sources reflecting the musical culture and intellectual accumulation of the period in which they were published. The findings regarding the origins and historical development of instruments show that the articles associate instruments with various geographical regions. This result demonstrates that Turkish music developed in interaction with different cultures throughout its historical process. Studies on the modal structure and historical development of Turkish music reveal that this music exhibits a multi-layered and interactive structure. The technical data in Mûsiki Mecmuası is an important source for documenting the structural characteristics of musical instruments.

The findings regarding performance styles and areas of use indicate that wind instruments The research findings indicate that different music genres and social contexts utilise wind instruments in various performance styles and areas. in different music genres and social contexts. It is understood that the zurna instrument is more commonly used in open-air events and social ceremonies, while the ney instrument holds an important place in Sufi music and art music. When the research findings are evaluated in general, it is understood that the articles published in Mûsiki Mecmuası offer multifaceted content related to Turkish wind instruments. The fact that information about the naming, origin, structural characteristics, and areas of use of the instruments is included in different articles reveals the journal's accumulation of knowledge in this field. This situation coincides with approaches that emphasise the importance of considering the cultural, historical, and technical dimensions of musical instruments together

Keywords: Mûsiki Mecmuası, Turkish Folk Music, Turkish Art Music, Turkish Wind Instruments, and Wind Instruments.

ملخص منظم:

تُعد المجلات الدورية مصادر مهمة للمعلومات تعكس البنية الثقافية والفنية والفكرية للفترة التي تصدر فيها. وتحتل مجلة مكانة مهمة في أدب الموسيقى التركية خلال عصر الجمهورية، وهي أقدم مجلة (Mûsiki Mecmuası) «موسيكي مجموسي» موسيقية في تركيا، حيث صدرت 477 عددًا منها بين عامي 1948 و2007. تحتوي المجلة على العديد من المقالات التي كتبها خبراء في علم الموسيقى وباحثون متخصصون في هذا المجال، مما يوفر محتوى غنيًّا حول أبعاد مختلفة للموسيقى التركية ويشكل مصدرًا مهمًّا للأدبيات. وقد طورت الموسيقى التركية بنية منهجية فريدة من نوعها بفضل هيكلها القائم على المقامات وأشكالها التقليدية في نقل المعرفة، حيث تطورت من خلال التفاعل مع ثقافات مختلفة على مر التاريخ.

أما آلات النفخ، التي تحتل مكانة مهمة في الموسيقى التركية، فقد تطورت في مناطق مختلفة على مر التاريخ واكتسبت تنوعًا غنيًّا نتيجة للتفاعلات الثقافية. تلعب آلات مثل «الني» و«الزورنا» و«الكافال» أدوارًا مهمة في كل من العروض الموسيقية التقليدية وأنواع الموسيقى المختلفة. وتُعتبر هذه الآلات عناصر مهمة تعكس الهوية الثقافية والفهم الجمالي وتقاليد الأداء للمجتمعات التي تنتمي إليها، بما يتجاوز كونها مجرد آلات موسيقية. وقد تطورت الآلات الموسيقية التركية في مناطق جغرافية مختلفة عبر التاريخ وتنوعت نتيجة للتفاعلات الثقافية.

وقد لوحظ أن المعلومات المتعلقة بآلات النفخ في الموسيقى التركية تكون في الغالب متناثرة ومجزأة وذات طابع وصفي؛ كما أن الدراسات التي تتناول هذه المعلومات بنهج منهجي وشامل محدودة العدد. وفي هذا السياق، يكتسب الفحص المنهجي للمنشورات طويلة الأمد والشاملة مثل مجلة «موسيكي مجموسي» أهمية كبيرة من حيث تجميع المعلومات المتناثرة وإضافتها إلى المراجع العلمية. وفي هذا الصدد، تكتسب هذه المقالة أهميتها من اتباعها نهجًا شاملاً في التعامل مع البيانات المتعلقة بالآلات النفخية التركية، لا سيما تلك الواردة في مجلة «موسيكي مجموسي». ولذلك، يهدف هذا البحث إلى دراسة المقالات المنشورة في الأعداد من 1 إلى 472 من مجلة «موسيكي مجموسي» والتي تتناول الآلات النفخية التركية، وتقديم بيانات منهجية حول تسميات هذه الآلات وأصولها ومجالات استخدامها وخصائصها الفنية.

في هذه المقالة، تم استخدام طريقة تحليل الوثائق، التي تتيح الفحص المنهجي للمواد المكتوبة. وتم تحديد المقالات المتعلقة بآلات النفخ التركية من خلال النظر في عناوينها ومحتواها وأسماء الآلات المذكورة في النص. وفي هذه العملية، تم تقييم المقالات التي ركزت بشكل مباشر على آلات النفخ، بالإضافة إلى المقالات التي أشارت إلى هذه الآلات بشكل غير مباشر. ونتيجة لهذا الاستعراض، تم تضمين ما مجموعه 89 مقالاً في هذه الدراسة.

توفر «Mûsiki Mecmuası» وتكشف النتائج التي تم التوصل إليها من خلال تحليل المحتوى المواضيعي أن مجلة رصيداً معرفياً كبيراً وغنياً حول آلات النفخ في الموسيقى التركية. يتم فحص البيانات الواردة في المقالات من أبعاد مختلفة، مثل تسمية الآلات، وأصولها، وخصائصها الهيكلية والتقنية، ومجالات استخدامها، مما يقدم منظورًا متعدد الأوجه لثقافة الآلات الموسيقية التركية. وهذا يشير إلى أن المجلة تعد موردًا مهمًا في مجال الموسيقى التركية. ويتوافق هذا الاستنتاج مع الرأي القائل بأن المجلات الدورية هي مصادر مهمة تعكس الثقافة الموسيقية والتراكم الفكري للفترة التي نُشرت فيها. تُظهر النتائج المتعلقة بأصول الآلات وتطورها التاريخي أن المقالات تربط الآلات بمناطق جغرافية متنوعة. وتُثبت هذه النتيجة أن الموسيقى التركية تطورت من خلال التفاعل مع ثقافات مختلفة على مدار مسيرتها التاريخية. وتكشف الدراسات حول البنية النغمية والتطور التاريخي للموسيقى التركية أن هذه الموسيقى تتميز ببنية متعددة الطبقات وتفاعلية. وتُعد البيانات الفنية الواردة في مجلة «موسيكي مجموآسي» مصدرًا مهمًا لتوثيق الخصائص الهيكلية للآلات الموسيقية.

وتشير النتائج المتعلقة بأنماط الأداء ومجالات الاستخدام إلى أن الآلات النفخية تُستخدم في أنواع موسيقية وسياقات اجتماعية مختلفة، وبأنماط أداء ومجالات متنوعة. ويتضح أن آلة الزورنا تُستخدم بشكل أكثر شيوعًا في الفعاليات المفتوحة والمناسبات الاجتماعية، في حين تحتل آلة الني مكانة مهمة في الموسيقى الصوفية والموسيقى الفنية. وعند تقييم نتائج البحث بشكل عام، يتضح أن المقالات المنشورة في مجلة «موسيكي مجموسي» تقدم محتوى متعدد الأوجه يتعلق بآلات النفخ التركية. ويكشف تضمين المعلومات حول تسميات الآلات وأصولها وخصائصها الهيكلية ومجالات استخدامها في مقالات مختلفة عن تراكم المعرفة لدى المجلة في هذا المجال. ويتوافق هذا الوضع مع المناهج التي تؤكد على أهمية النظر في الأبعاد الثقافية والتاريخية والتقنية للآلات الموسيقية معًا.

الكلمات المفتاحية: مجلة «موسيكي»، الموسيقى الشعبية التركية، الموسيقى الفنية التركية، آلات النفخ التركية، وآلات النفخ.

Résumé Structuré:

Les périodiques constituent d'importantes sources d'information qui reflètent la structure culturelle, artistique et intellectuelle de l'époque à laquelle ils sont publiés. Mûsiki Mecmuası, qui occupe une place importante dans la littérature musicale turque de l'ère républicaine, est le plus ancien magazine musical de Turquie, avec 477 numéros publiés entre 1948 et 2007. La revue contient de nombreux articles rédigés par des musicologues experts et des chercheurs spécialisés dans ce domaine, offrant un contenu riche sur les différentes dimensions de la musique turque et constituant une source importante de documentation. La musique turque a développé une structure systématique unique, fondée sur le makam et les formes traditionnelles de transmission, évoluant au fil de l'histoire grâce à l'interaction avec différentes cultures.

Les instruments à vent, qui occupent une place importante dans la musique turque, se sont développés dans différentes régions au cours de l'histoire et ont acquis une grande diversité grâce aux interactions culturelles. Des instruments tels que le ney, la zurna et le kaval jouent un rôle important tant dans les représentations musicales traditionnelles que dans différents genres musicaux. Ces instruments sont considérés comme des éléments essentiels reflétant l'identité culturelle, la conception esthétique et les traditions d'interprétation des sociétés auxquelles ils appartiennent, au-delà de leur simple fonction d'instruments de musique. Les instruments de musique turcs se sont développés dans différentes régions géographiques au fil de l'histoire et se sont diversifiés à la suite d'interactions culturelles.

On constate que les informations concernant les instruments à vent dans la musique turque sont pour la plupart dispersées, fragmentées et de nature descriptive ; les études abordant ces informations avec une approche systématique et holistique sont rares. Dans ce contexte, l'examen systématique de publications de longue hale et exhaustives telles que *Mûsiki Mecmuası* est important pour rassembler ces informations éparses et les intégrer à la littérature. À cet égard, le présent article revêt une importance particulière dans la mesure où il adopte une approche globale des données relatives aux instruments à vent turcs, notamment celles contenues dans Mûsiki Mecmuası. L'objectif de cette recherche est donc d'examiner les articles publiés dans les numéros 1 à 472 de Mûsiki Mecmuası qui traitent des instruments à vent turcs et de présenter de manière systématique des données sur la nomenclature, l'origine, les zones d'utilisation et les caractéristiques techniques de ces instruments.

Dans cet article, la méthode d'analyse documentaire a été utilisée, ce qui permet un examen systématique des documents écrits. Les articles relatifs aux instruments à vent turcs ont été identifiés en tenant compte de leurs titres, de leur contenu et des noms d'instruments mentionnés dans le texte. Au cours de ce processus, ont été évalués aussi bien les articles traitant directement des instruments à vent que ceux qui les mentionnaient indirectement. À l'issue de cette analyse, un total de 89 articles ont été retenus pour figurer dans le présent article.

Les résultats obtenus grâce à l'analyse thématique du contenu révèlent que *Mûsiki Mecmuası* constitue une source de connaissances importante et riche sur les instruments à vent dans la musique turque. Les données contenues dans les articles sont examinées sous différents angles, tels que la dénomination des instruments, leurs origines, leurs caractéristiques structurelles et techniques, ainsi que leurs domaines d'utilisation, offrant ainsi une perspective multiforme sur la culture des instruments de musique turcs. Cela indique que la revue constitue une ressource importante dans le domaine de la musique turque. Ce constat corrobore l'idée selon laquelle les périodiques sont des sources importantes reflétant la culture musicale et le capital intellectuel de l'époque à laquelle ils ont été publiés. Les résultats concernant les origines et l'évolution historique des instruments montrent que les articles associent ces derniers à diverses régions géographiques. Ce résultat démontre que la musique turque s'est développée en interaction avec différentes cultures tout au long de son histoire. Les études sur la structure modale et l'évolution historique de la musique turque révèlent que cette musique présente une structure à plusieurs niveaux et interactive. Les données techniques contenues dans *Mûsiki Mecmuası* constituent une source importante pour documenter les caractéristiques structurelles des instruments de musique.

Les résultats concernant les styles d'interprétation et les domaines d'utilisation indiquent que les instruments à vent sont utilisés dans différents genres musicaux et contextes sociaux, selon des styles d'interprétation et des domaines variés. Il apparaît que la zurna est plus couramment utilisée lors d'événements en plein air et de cérémonies sociales, tandis que le ney occupe une place importante dans la musique soufie et la musique savante. D'une manière générale, l'évaluation des résultats de cette recherche montre que les

articles publiés dans *Mûsiki Mecmuası* offrent un contenu multiforme concernant les instruments à vent turcs. Le fait que des informations sur la nomenclature, l'origine, les caractéristiques structurelles et les domaines d'utilisation des instruments soient incluses dans différents articles témoigne de l'accumulation de connaissances de la revue dans ce domaine. Cette situation s'inscrit dans la lignée des approches qui soulignent l'importance de prendre en compte conjointement les dimensions culturelles, historiques et techniques des instruments de musique.

Mots-clés : Mûsiki Mecmuası, musique folklorique turque, musique savante turque, instruments à vent turcs et instruments à vent.

Resumen Estructurado:

Las publicaciones periódicas son importantes fuentes de información que reflejan la estructura cultural, artística e intelectual de la época en la que se publican. Mûsiki Mecmuası, que ocupa un lugar destacado en la literatura sobre la música turca durante la era republicana, es la revista musical más longeva de Turquía, con 477 números publicados entre 1948 y 2007. La revista contiene numerosos artículos escritos por musicólogos expertos e investigadores del ámbito, que ofrecen un rico contenido sobre diferentes dimensiones de la música turca y constituyen una importante fuente bibliográfica. La música turca ha desarrollado una estructura sistemática única, basada en el makam y en formas tradicionales de transmisión, evolucionando a través de la interacción con diferentes culturas a lo largo de la historia.

Los instrumentos de viento, que ocupan un lugar importante en la música turca, se han desarrollado en diferentes regiones a lo largo de la historia y han adquirido una rica diversidad como resultado de las interacciones culturales. Instrumentos como el ney, la zurna y el kaval desempeñan un papel importante tanto en las interpretaciones de música tradicional como en diferentes géneros musicales. Estos instrumentos se consideran elementos importantes que reflejan la identidad cultural, la concepción estética y las tradiciones interpretativas de las sociedades a las que pertenecen, más allá de ser meros instrumentos musicales. Los instrumentos musicales turcos se han desarrollado en diferentes regiones geográficas a lo largo de la historia y se han diversificado como resultado de las interacciones culturales.

Se observa que la información relativa a los instrumentos de viento en la música turca es, en su mayor parte, dispersa, fragmentada y de carácter descriptivo; los estudios que abordan esta información con un enfoque sistemático y holístico son escasos. En este contexto, el examen sistemático de publicaciones exhaustivas y de larga trayectoria, como Mûsiki Mecmuası, resulta importante para reunir la información dispersa e incorporarla a la bibliografía especializada. En este sentido, el artículo reviste importancia por adoptar un enfoque holístico de los datos sobre los instrumentos de viento turcos, concretamente en Mûsiki Mecmuası. Por lo tanto, el objetivo de la investigación es examinar los artículos publicados en los números 1 a 472 de Mûsiki Mecmuası que se refieren a los instrumentos de viento turcos y presentar de forma sistemática datos sobre la denominación, el origen, las zonas de uso y las características técnicas de estos instrumentos.

En este artículo se ha utilizado el método de análisis documental, que permite el examen sistemático de materiales escritos. Los artículos relacionados con los instrumentos de viento turcos se identificaron teniendo en cuenta sus títulos, su contenido y los nombres de los instrumentos mencionados en el texto. En este proceso, se evaluaron tanto los artículos que se centraban directamente en los instrumentos de viento como aquellos que los mencionaban de forma indirecta. Como resultado de la revisión, se incluyeron un total de 89 artículos en el presente trabajo.

Los resultados obtenidos mediante el análisis temático del contenido revelan que Mûsiki Mecmuası ofrece un corpus de conocimientos significativo y rico sobre los instrumentos de viento en la música turca. Los datos incluidos en los artículos se examinan desde diferentes perspectivas, como la denominación de los instrumentos, sus orígenes, características estructurales y técnicas, y ámbitos de uso, lo que ofrece una visión multifacética de la cultura de los instrumentos musicales turcos. Esto indica que la revista constituye un recurso importante en el ámbito de la música turca. Este hallazgo concuerda con la opinión de que las publicaciones periódicas son fuentes importantes que reflejan la cultura musical y el acervo intelectual de la época en la que se publicaron. Los hallazgos relativos a los orígenes y el desarrollo histórico de los instrumentos muestran que los artículos asocian los instrumentos con diversas regiones geográficas. Este resultado demuestra que la música turca se desarrolló en interacción con diferentes culturas a lo largo de su proceso histórico. Los estudios

sobre la estructura modal y el desarrollo histórico de la música turca revelan que esta música presenta una estructura multifacética e interactiva. Los datos técnicos de Mûsiki Mecmuası constituyen una fuente importante para documentar las características estructurales de los instrumentos musicales.

Los resultados relativos a los estilos de interpretación y los ámbitos de uso indican que los instrumentos de viento se utilizan en diferentes géneros musicales y contextos sociales, con diversos estilos de interpretación y en distintos ámbitos. Se observa que el zurna se utiliza con mayor frecuencia en eventos al aire libre y ceremonias sociales, mientras que el ney ocupa un lugar importante en la música sufí y la música culta. Al evaluar los resultados de la investigación en su conjunto, se observa que los artículos publicados en *Mûsiki Mecmuası* ofrecen un contenido multifacético relacionado con los instrumentos de viento turcos. El hecho de que en los distintos artículos se incluya información sobre la denominación, el origen, las características estructurales y los ámbitos de uso de los instrumentos pone de manifiesto la acumulación de conocimientos de la revista en este campo. Esta situación coincide con los enfoques que hacen hincapié en la importancia de considerar conjuntamente las dimensiones culturales, históricas y técnicas de los instrumentos musicales.

Palabras clave: Mûsiki Mecmuası, música folclórica turca, música culta turca, instrumentos de viento turcos e instrumentos de viento.

结构化摘要：

期刊是重要的信息来源，反映了其出版时期的文化、艺术和思想结构。《Mûsiki Mecmuası》在共和国时期的土耳其音乐文献中占据重要地位，是土耳其发行时间最长的音乐杂志，1948年至2007年间共出版了477期。该期刊收录了众多由专业音乐学家及该领域研究者撰写的文章，就土耳其音乐的不同维度提供了丰富的内容，构成了重要的文献资料。土耳其音乐以其基于“马卡姆”（makam）的体系和传统的传承形式，形成了独特的系统结构，并在历史长河中通过与不同文化的互动不断演变。

在土耳其音乐中占据重要地位的管乐器，历经历史长河在不同地区发展，并因文化互动而呈现出丰富的多样性。奈伊（ney）、祖尔纳（zurna）和卡瓦尔（kaval）等乐器在传统音乐表演及各类音乐流派中均发挥着重要作用。这些乐器不仅被视为单纯的乐器，更是反映其所属社会文化认同、美学观念及表演传统的关键要素。土耳其乐器在历史长河中于不同地理区域发展形成，并因文化互动而呈现出多样性。

可以观察到，关于土耳其音乐中管乐器的信息大多零散、片段且仅具描述性；而采用系统性、整体性方法来处理这些信息的研究则十分有限。在此背景下，对《Mûsiki Mecmuası》等长期出版的综合性刊物进行系统性考察，对于整合零散信息并将其纳入学术文献具有重要意义。就此而言，本文的重要性在于它对土耳其管乐器数据（特别是《Mûsiki Mecmuası》中的相关内容）采取了整体性研究方法。因此，本研究旨在考察《Mûsiki Mecmuası》第1期至第472期中与土耳其管乐器相关的文章，并系统地呈现这些乐器的名称、起源、使用区域及技术特征等数据。

本文采用了文献分析法，该方法能够对书面材料进行系统性考察。通过考察文章标题、内容以及文中提及的乐器名称，筛选出了与土耳其管乐器相关的文章。在此过程中，既评估了直接以管乐器为主题的文章，也纳入了间接提及这些乐器的文章。经审查，共有89篇文章被纳入本研究。

通过主题内容分析得出的研究结果表明，《Mûsiki Mecmuası》为土耳其音乐中的管乐器提供了重要且丰富的知识体系。文章中的数据从不同维度进行了考察，例如乐器的命名、起源、结构与技术特征以及使用领域，从而为土耳其乐器文化提供了多维度的视角。这表明该期刊是土耳其音乐领域的重要资源。这一发现与“期刊是反映其出版时期音乐文化与知识积累的重要来源”这一观点相一致。关于乐器起源与历史发展的研究结果表明，这些文章将乐器与不同的地理区域联系在一起。这一结果表明，土耳其音乐在其历史进程中，是在与不同文化的互动中发展起来的。关于土耳其音乐调式结构及其历史发展的研究表明，这种音乐呈现出多层次且相互交融的结构。《Mûsiki Mecmuası》中的技术数据是记录乐器结构特征的重要资料来源。

关于演奏风格和使用领域的发现表明，管乐器在不同的音乐流派和社会语境中，以多种演奏风格和方式被运用。研究结果表明，在不同的音乐流派和社会语境中，管乐器的使用方式各不相同。可以了解到，祖尔纳（zurna）乐器更多地用于露天活动和社会仪式，而奈伊（ney）乐器则在苏菲音乐和艺术音乐中占据重要地位。综合评估研究结果可知，《Mûsiki Mecmuası》刊载的文章提供了关于土耳其管乐器的多维度内容。不同文章中均包含有关乐器名称、起源、结构特征及使用领域的信息，这体现了该期刊在该领域积累的丰富知识。这一情况与强调应综合考量乐器文化、历史及技术维度的重要性的研究方法相契合。

关键词：《Mûsiki Mecmuası》、土耳其民间音乐、土耳其艺术音乐、土耳其管乐器、管乐器。

Структурированное резюме:

Периодические издания являются важными источниками информации, отражающими культурную, художественную и интеллектуальную структуру эпохи, в которую они выходят в свет. Журнал «Mûsiki Mecmuası», занимающий важное место в литературе по турецкой музыке эпохи Республики, является старейшим музыкальным журналом Турции: с 1948 по 2007 год вышло 477 его номеров. Журнал содержит множество статей, написанных ведущими музыковедами и исследователями в этой области, предлагая богатый материал по различным аспектам турецкой музыки и являясь важным источником литературы. Турецкая музыка сформировала уникальную систематическую структуру, основанную на макамах и традиционных формах передачи, развиваясь на протяжении истории благодаря взаимодействию с различными культурами.

Духовые инструменты, занимающие важное место в турецкой музыке, развивались в разных регионах на протяжении истории и приобрели богатое разнообразие в результате культурных взаимодействий. Такие инструменты, как ней, зурна и кавал, играют важную роль как в исполнении традиционной музыки, так и в различных музыкальных жанрах. Эти инструменты считаются важными элементами, отражающими культурную идентичность, эстетическое восприятие и исполнительские традиции обществ, к которым они принадлежат, выходя за рамки просто музыкальных инструментов. Турецкие музыкальные инструменты развивались в разных географических регионах на протяжении истории и диверсифицировались в результате культурных взаимодействий.

Отмечается, что информация о духовых инструментах в турецкой музыке в основном носит разрозненный, фрагментарный и описательный характер; исследования, рассматривающие эту информацию с системной и целостной точки зрения, носят ограниченный характер. В этом контексте систематическое изучение долгосрочных и всеобъемлющих изданий, таких как «Mûsiki Mecmuası», имеет важное значение с точки зрения объединения разрозненной информации и пополнения ею научной литературы. В этом отношении данная статья важна тем, что в ней применяется целостный подход к данным о турецких духовых инструментах, в частности, содержащимся в журнале «Mûsiki Mecmuası». Таким образом, целью исследования является анализ статей, опубликованных в номерах с 1 по 472 журнала «Mûsiki Mecmuası» и касающихся турецких духовых инструментов, а также систематическое представление данных о названиях, происхождении, сферах применения и технических характеристиках этих инструментов.

В данной статье был использован метод анализа документов, позволяющий проводить систематическое изучение письменных материалов. Статьи, касающиеся турецких духовых инструментов, были выявлены на основе их названий, содержания и названий инструментов, упомянутых в тексте. В ходе этого процесса были проанализированы как статьи, непосредственно посвященные духовым инструментам, так и статьи, в которых эти инструменты упоминались косвенно. В результате анализа в статью было включено в общей сложности 89 статей.

Результаты тематического контент-анализа показывают, что журнал «Mûsiki Mecmuası» представляет собой значительный и богатый источник знаний о духовых инструментах в турецкой музыке. Данные, содержащиеся в статьях, рассматриваются в различных аспектах, таких как названия инструментов, их происхождение, конструктивные и технические характеристики, а также сферы применения, что дает многогранное представление о культуре турецких музыкальных инструментов. Это свидетельствует о том, что журнал является важным источником информации в области турецкой

музыки. Данный вывод согласуется с точкой зрения, согласно которой периодические издания являются важными источниками, отражающими музыкальную культуру и интеллектуальное наследие того периода, в котором они были опубликованы. Результаты, касающиеся происхождения и исторического развития инструментов, показывают, что в статьях инструменты связываются с различными географическими регионами. Этот результат свидетельствует о том, что турецкая музыка развивалась во взаимодействии с различными культурами на протяжении всего своего исторического пути. Исследования модальной структуры и исторического развития турецкой музыки показывают, что эта музыка обладает многослойной и интерактивной структурой. Технические данные, содержащиеся в журнале «Mûsiki Mecmuası», являются важным источником для документирования конструктивных характеристик музыкальных инструментов.

Результаты, касающиеся стилей исполнения и сфер применения, указывают на то, что духовые инструменты используются в различных музыкальных жанрах и социальных контекстах. Из результатов исследования следует, что различные музыкальные жанры и социальные контексты предполагают использование духовых инструментов в разнообразных стилях исполнения и сферах применения. Становится понятно, что инструмент «зурна» чаще используется на мероприятиях под открытым небом и во время общественных церемоний, в то время как инструмент «ней» занимает важное место в суфийской музыке и академической музыке. При общей оценке результатов исследования становится ясно, что статьи, опубликованные в журнале «Mûsiki Mecmuası», предлагают многогранное содержание, связанное с турецкими духовыми инструментами. Тот факт, что в различных статьях содержится информация о названиях, происхождении, конструктивных особенностях и сферах применения инструментов, свидетельствует о накоплении журналом знаний в этой области. Такая ситуация соответствует подходам, подчеркивающим важность комплексного учета культурных, исторических и технических аспектов музыкальных инструментов.

Ключевые слова: «Mûsiki Mecmuası», турецкая народная музыка, турецкая академическая музыка, турецкие духовые инструменты, духовые инструменты.

संरचित सारांश:

नियतकालिक पत्रिकाएँ सूचना के महत्वपूर्ण स्रोत हैं जो उस काल की सांस्कृतिक, कलात्मक और बौद्धिक संरचना को दर्शाती हैं जिसमें वे प्रकाशित होती हैं। म्यूज़िकी मेजमुआसी, जो गणराज्य काल के दौरान तुर्की संगीत के साहित्य में एक महत्वपूर्ण स्थान रखती है, तुर्की की सबसे लंबे समय तक चलने वाली संगीत पत्रिका है, जिसके 1948 और 2007 के बीच 477 अंक प्रकाशित हुए। इस पत्रिका में इस क्षेत्र के विशेषज्ञ संगीत विद्वानों और शोधकर्ताओं द्वारा लिखे गए कई लेख शामिल हैं, जो तुर्की संगीत के विभिन्न आयामों पर समृद्ध सामग्री प्रदान करते हैं और साहित्य का एक महत्वपूर्ण स्रोत हैं। तुर्की संगीत ने अपनी मक़ाम-आधारित संरचना और संचरण के पारंपरिक रूपों के साथ एक अनूठी व्यवस्थित संरचना विकसित की है, जो इतिहास भर में विभिन्न संस्कृतियों के साथ संपर्क के माध्यम से विकसित हुई है।

वायु यंत्र, जो तुर्की संगीत में एक महत्वपूर्ण स्थान रखते हैं, इतिहास भर में विभिन्न क्षेत्रों में विकसित हुए हैं और सांस्कृतिक संपर्क के परिणामस्वरूप समृद्ध विविधता प्राप्त की है।

नेय, ज़ुर्ना और कावल जैसे वाद्ययंत्र पारंपरिक संगीत प्रस्तुतियों और विभिन्न संगीत शैलियों दोनों में महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं। ये वाद्ययंत्र केवल संगीत वाद्ययंत्र होने से परे, उन समाजों की सांस्कृतिक पहचान, सौंदर्य समझ और प्रदर्शन की परंपराओं को दर्शाने वाले महत्वपूर्ण तत्व माने जाते हैं। तुर्की के संगीत वाद्ययंत्र इतिहास भर में विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रों में विकसित हुए हैं और सांस्कृतिक अंतःक्रियाओं के परिणामस्वरूप विविधतापूर्ण हो गए हैं।

यह देखा गया है कि तुर्की संगीत में वायु वाद्ययंत्रों के बारे में जानकारी ज्यादातर बिखरी हुई, खंडित और वर्णनात्मक प्रकृति की है; इस जानकारी को एक व्यवस्थित और समग्र दृष्टिकोण से संबोधित करने वाले अध्ययन सीमित हैं। इस संदर्भ में, बिखरी हुई जानकारी को एक साथ लाने और उसे साहित्य में जोड़ने के मामले में मुसिकी मेजमुआसी (Mûsiki Mecmuası) जैसे दीर्घकालिक और व्यापक प्रकाशनों की व्यवस्थित जांच महत्वपूर्ण है। इस संबंध में, यह लेख इसलिए महत्वपूर्ण है क्योंकि यह विशेष रूप से मूसिकी मेजमुआसी (Mûsiki Mecmuası) में तुर्की के वायु वाद्ययंत्रों पर उपलब्ध डेटा के लिए एक समग्र दृष्टिकोण अपनाता है। इसलिए, इस शोध का उद्देश्य मूसिकी मेजमुआसी (Mûsiki Mecmuası) के 1 से 472 तक के अंकों में प्रकाशित उन लेखों की जांच करना है जो तुर्की के वायु वाद्ययंत्रों से संबंधित हैं,

और इन वाद्ययंत्रों के नामकरण, उत्पत्ति, उपयोग के क्षेत्रों और तकनीकी विशेषताओं पर डेटा को व्यवस्थित रूप से प्रस्तुत करना है।

इस लेख में, दस्तावेज़ विश्लेषण विधि का उपयोग किया गया था, जो लिखित सामग्रियों की व्यवस्थित जांच की अनुमति देती है। तुर्की वाद्य यंत्रों से संबंधित लेखों की पहचान उनके शीर्षकों, सामग्री और पाठ में उल्लिखित यंत्रों के नामों पर विचार करके की गई।

इस प्रक्रिया में, उन लेखों का मूल्यांकन किया गया जो सीधे वायु वाद्ययंत्रों पर केंद्रित थे, साथ ही उन लेखों का भी जिनमें अप्रत्यक्ष रूप से इन वाद्ययंत्रों का उल्लेख था। समीक्षा के परिणामस्वरूप, कुल 89 लेखों को शामिल किया गया।

विषयगत सामग्री विश्लेषण के माध्यम से प्राप्त निष्कर्षों से पता चलता है कि म्यूज़िकी मेजमुआसी तुर्की संगीत में वायु वाद्ययंत्रों पर ज्ञान का एक महत्वपूर्ण और समृद्ध भंडार प्रदान करता है।

लेखों में शामिल डेटा का विभिन्न आयामों में परीक्षण किया जाता है, जैसे वाद्ययंत्रों का नामकरण, उनकी उत्पत्ति, संरचनात्मक और तकनीकी विशेषताएं, और उपयोग के क्षेत्र, जो तुर्की संगीत वाद्ययंत्रों की संस्कृति पर एक बहुआयामी परिप्रेक्ष्य प्रदान करता है। यह दर्शाता है कि यह जर्नल तुर्की संगीत के क्षेत्र में एक महत्वपूर्ण संसाधन है। यह निष्कर्ष इस दृष्टिकोण के अनुरूप है कि आवधिक प्रकाशन उन अवधियों की संगीत संस्कृति और बौद्धिक संचय को दर्शाने वाले महत्वपूर्ण स्रोत हैं जिनमें वे प्रकाशित हुए थे। वाद्य यंत्रों की उत्पत्ति और ऐतिहासिक विकास के संबंध में निष्कर्ष दिखाते हैं कि लेख वाद्य यंत्रों को विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रों से जोड़ते हैं। यह परिणाम दर्शाता है कि तुर्की संगीत अपने ऐतिहासिक विकास के दौरान विभिन्न संस्कृतियों के साथ परस्पर क्रिया में विकसित हुआ। तुर्की संगीत की माडल संरचना और ऐतिहासिक विकास पर किए गए अध्ययन से पता चलता है कि यह संगीत एक बहु-स्तरीय और परस्पर क्रियाशील संरचना प्रदर्शित करता है। 'मूसिकी मेजमुआसी' में तकनीकी डेटा संगीत वाद्य यंत्रों की संरचनात्मक विशेषताओं का दस्तावेजीकरण करने के लिए एक महत्वपूर्ण स्रोत है।

प्रदर्शन शैलियों और उपयोग के क्षेत्रों के संबंध में निष्कर्ष यह दर्शाते हैं कि विभिन्न संगीत शैलियों और सामाजिक संदर्भों में वायु यंत्रों का विभिन्न प्रदर्शन शैलियों और क्षेत्रों में उपयोग किया जाता है। यह समझा जाता है कि जुर्ना वाद्य का उपयोग अधिकतर खुले कार्यक्रमों और सामाजिक समारोहों में किया जाता है, जबकि नेय वाद्य सूफी संगीत और कला संगीत में एक महत्वपूर्ण स्थान रखता है।

जब शोध निष्कर्षों का सामान्य रूप से मूल्यांकन किया जाता है, तो यह समझा जाता है कि मूसिकी मजमुआसी में प्रकाशित लेख तुर्की वाद्य यंत्रों से संबंधित बहुआयामी सामग्री प्रदान करते हैं। यह तथ्य कि विभिन्न लेखों में वाद्य यंत्रों के नाम, उत्पत्ति, संरचनात्मक विशेषताओं और उपयोग के क्षेत्रों के बारे में जानकारी शामिल है, इस क्षेत्र में पत्रिका के ज्ञान के संचय को दर्शाता है। यह स्थिति उन दृष्टिकोणों के अनुरूप है जो संगीत वाद्य यंत्रों के सांस्कृतिक, ऐतिहासिक और तकनीकी आयामों को एक साथ विचार करने के महत्व पर जोर देती हैं।

कीवर्ड: मूसिकी मेजमुआसी, तुर्की लोक संगीत, तुर्की कला संगीत, तुर्की वाद्य यंत्र, और वाद्य यंत्र।

Yapılandırılmış Özet:

Süreli yayınlar, yayımlandıkları dönemin kültürel, sanatsal ve entelektüel yapısını yansıtan önemli bilgi kaynaklarıdır. Cumhuriyet dönemi Türk müziği literatüründe önemli bir yere sahip olan *Mûsiki Mecmuası*, 1948-2007 yılları arasında yayımlanan 477. sayısıyla Türkiye'nin en uzun soluklu müzik dergisidir. Dergi, alanında uzman müzikologlar ve araştırmacılar tarafından kaleme alınmış çok sayıda makaleyi bünyesinde barındırmakta ve Türk müziğinin farklı boyutlarına ilişkin zengin içerikler sunarak önemli bir literatür kaynağı oluşturmaktadır. Türk müziği, makam temelli yapısı ve geleneksel aktarım biçimleriyle kendine özgü bir sistematik geliştirmiş tarihsel süreç içerisinde farklı kültürlerle etkileşim hâlinde gelişimini sürdürmüştür.

Türk müziğinde önemli bir yere sahip olan nefesli çalgılar, tarihsel süreç içerisinde farklı coğrafyalarda gelişim göstermiş ve kültürel etkileşimlerin etkisiyle zengin bir çeşitlilik kazanmıştır. Ney, zurna ve kaval gibi çalgılar hem geleneksel müzik icralarında hem de farklı müzik türlerinde önemli işlevler üstlenmektedir. Bu çalgılar, yalnızca birer müzik aleti olmanın ötesinde, ait oldukları toplumların kültürel kimliğini, estetik anlayışını ve icra geleneklerini yansıtan önemli unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Türk müziği çalgıları, tarih boyunca farklı coğrafi bölgelerde gelişim göstermiş ve kültürler arası etkileşimler sonucunda çeşitlenerek günümüze ulaşmıştır.

Türk müziğinde nefesli çalgılara ilişkin bilgilerin büyük ölçüde dağınık, parçalı ve betimleyici nitelikte olduğu bu bilgileri sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla ele alan çalışmaların ise sınırlı sayıda bulunduğu görülmektedir. Bu bağlamda, *Mûsiki Mecmuası* gibi uzun soluklu ve kapsamlı yayınların sistematik olarak incelenmesi, dağınık durumdaki bilgilerin bir araya getirilmesi ve literatüre kazandırılması açısından önem taşımaktadır. Bu yönüyle araştırma, *Mûsiki Mecmuası* özelinde Türk nefesli çalgılarına ilişkin verileri bütüncül bir bakış açısıyla ele alması bakımından önem arz etmektedir. Araştırmanın amacı, *Mûsiki Mecmuası*'nın 1 ile 472. sayıları arasında yayımlanan ve Türk nefesli çalgılarını konu edinen yazıları incelemek, bu çalgıların adlandırılması, kökeni, kullanım alanları ve teknik özelliklerine ilişkin verileri sistematik bir şekilde ortaya koymaktır.

Bu araştırmada, yazılı materyallerin sistematik biçimde incelenmesine olanak sağlayan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Türk nefesli çalgılarına ilişkin yazılar; başlıkları, içerikleri ve metinlerde geçen çalgı adları dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu süreçte, doğrudan nefesli çalgıları konu edinen yazıların yanı sıra, bu çalgılara dolaylı olarak değinen çalışmalar da değerlendirmeye alınmıştır. Yapılan inceleme sonucunda toplam 89 makale araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

Tematik içerik analizi sonucunda elde edilen bulgular, *Mûsiki Mecmuası*'nın Türk müziğinde nefesli çalgılara ilişkin önemli ve zengin bir bilgi birikimi sunduğunu ortaya koymaktadır. Makalelerde yer alan veriler çalgıların adlandırılması, kökenleri, yapısal ve teknik özellikleri ile kullanım alanları gibi farklı boyutlar üzerinden incelenmekte ve Türk müzik kültürüne ilişkin çok yönlü bir perspektif sunmaktadır. Bu durum, söz konusu derginin Türk müziği alanında önemli bir kaynak niteliği taşıdığını göstermektedir. Elde edilen bu bulgu, süreli yayınların yayımlandıkları dönemin müzik kültürünü ve entelektüel birikimini yansıtan önemli kaynaklar olduğu görüşüyle de örtüşmektedir. Çalgıların kökeni ve tarihsel gelişimine ilişkin bulgular, makalelerde enstrümanların farklı coğrafi bölgelerle ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu sonuç, Türk müziğinin tarihsel süreç içerisinde farklı kültürlerle etkileşim hâlinde geliştiğini ortaya koymaktadır. Türk müziğinin makam yapısı ve tarihsel gelişimi üzerine yapılan çalışmalar da bu müzik geleneğinin çok katmanlı ve etkileşimli bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. *Mûsiki Mecmuası*'nda yer alan teknik veriler ise müzik çalgılarının yapısal özelliklerinin belgelenmesi açısından önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Çalgıların kökeni ve tarihsel gelişimine ilişkin sonuçlar, makalelerde çalgıların farklı coğrafyalarla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu sonuç Türk müziğinin tarihsel süreç içerisinde farklı kültürlerle etkileşim halinde geliştiğini göstermektedir. Türk müziğinin makam temelli yapısı ve tarihsel gelişimi üzerine yapılan çalışmalar, bu müziğin çok katmanlı ve etkileşimsel bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan veriler, nefesli çalgıların tarihsel ve kültürel çeşitliliğini yansıtan önemli bilgiler sunmakta ve Türk müziğinin kültürel sürekliliğine dair veriler sağlamaktadır.

Çalgıların yapısal ve teknik özelliklerine ilişkin sonuçlar, özellikle Ney başta olmak üzere çeşitli nefesli çalgılara ilişkin teknik bilgilerin makalelerde yer aldığını göstermektedir. Çalgıların yapımı, ölçüleri, ses delikleri ve akort sistemlerine ilişkin verilen bilgiler, müzik aletlerinin yapısal özelliklerinin incelenmesinin müzik kültürünün anlaşılmasındaki önemini vurgulayan organolojik yaklaşımlarla paralellik göstermektedir. Türk müziğinde icra ve öğretim süreçlerinin büyük ölçüde usta-çırak ilişkisi içerisinde aktarıldığı göz önünde bulundurulduğunda, bu tür teknik bilgilerin yazılı kaynaklar aracılığıyla kayıt altına alınması ayrıca önem taşımaktadır. Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan teknik veriler, çalgıların yapısal özelliklerinin belgelenmesi açısından önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

İcra biçimleri ve kullanım alanlarına ilişkin sonuçlar, nefesli çalgıların farklı müzik türleri ve toplumsal bağlamlar içerisinde kullanıldığını göstermektedir. Zurna çalgısının daha çok açık alan etkinliklerinde ve toplumsal törenlerde, Ney çalgısının ise tasavvuf müziği ve sanat müziği içerisinde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra bazı nefesli çalgıların askeri müzik ve mehter geleneği içerisinde de kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, müzik aletlerinin yalnızca teknik birer araç olmadığını, aynı zamanda toplumsal ve kültürel işlevler üstlendiğini göstermektedir.

Türk müziğinde icra pratiklerinin kültürel bağlamla doğrudan ilişkili olduğu literatürde de vurgulanmaktadır. Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan veriler, nefesli çalgıların farklı müzik ortamlarındaki işlevlerini ortaya koyarak müzik ile kültür arasındaki ilişkiye dair önemli veriler sunmaktadır. Bu yaklaşımın güncel müzikoloji çalışmalarında da vurgulandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mûsiki Mecmuası, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Müziği Nefesli Çalgıları, Nefesli Çalgılar.

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

ANKARA SCIENCE UNIVERSITY

A Theoretical Approach to Wind Instruments in Turkish Music: The Example of Musiki Mecmuası

Introduction

Periodicals constitute important sources of information that reflect the cultural, artistic, and intellectual structure of the period in which they are published. Among these publications, music journals provide significant data not only in terms of disciplinary knowledge but also regarding the musical understanding, performance practices, and aesthetic approaches of their respective periods (Gönenç, 2006). In this respect, periodicals serve as important archives for the transmission of knowledge related to Turkish music, reflecting both the musical culture and the intellectual accumulation of the era in which they were published.

From this general perspective, *Mûsiki Mecmuası*, which holds an important place within the literature of Turkish music in the Republican era, stands out as the longest-running music journal in Türkiye, with 477 issues published between 1948 and 2007. The articles published in the journal, written by musicologists and researchers who are experts in their fields, provide rich content on various dimensions of Turkish music and constitute a significant scholarly resource. Turkish music, with its modal (makam-based) structure and traditional modes of transmission, forms a distinctive systematic framework and has evolved through interaction with different cultures throughout its historical development (Aksoy, 2003; Feldman, 1996).

A closer examination of the content structure of *Mûsiki Mecmuası* reveals that studies falling particularly within the scope of organology (the study of musical instruments) occupy a significant place. Organology is defined as a field concerned with the structure, classification, and historical development of musical instruments, and it plays an important role in understanding musical culture (Kartomi, 1990; Sachs, 2012). Moreover, the classification of musical instruments and their evaluation within cultural contexts constitute one of the fundamental areas of inquiry in organological studies (Baines and Boult, 1991). In this regard, *Mûsiki Mecmuası* functions as a valuable source that bears witness to the transformations of Turkish music throughout the Republican era and provides significant data on instrumental culture (Çelik, 2024). The articles published in the journal contain information that reflects the perspective of the period regarding the structure of instruments, their areas of use, and performance practices.

Wind instruments, which occupy an important place within Turkish music, have evolved across different geographical regions throughout history and have acquired a rich diversity as a result of cultural interactions. Instruments such as the *ney*, *zurna*, and *kaval* play significant roles both in traditional musical performances and in various other musical genres. These instruments are regarded not merely as musical tools, but also as important elements that reflect the cultural identity, aesthetic understanding, and performance traditions of the societies to which they belong. Turkish musical

instruments have developed across different geographical areas over time and have diversified through cultural interactions (Özbek, 1998).

The modal-based structure of Turkish music and its traditional transmission system, grounded in the master–apprentice relationship, have significantly influenced the use and development of wind instruments (Signell and Nettl, 1977; Behar, 2015). This situation has led to changes and transformations in the technical characteristics, performance practices, and functional contexts of these instruments over time. In addition, the diversity emerging across different geographical and cultural environments has resulted in both structural and functional differentiation among wind instruments. However, it is observed that knowledge regarding Turkish wind instruments is largely scattered, fragmentary, and descriptive in nature, and that studies addressing this body of information through a systematic and holistic approach remain limited. In this context, the systematic examination of long-term and comprehensive publications such as *Mûsiki Mecmuası* is important for bringing together this dispersed information and contributing it to the academic literature. In this respect, the present study is significant in that it addresses data related to Turkish music wind instruments in *Mûsiki Mecmuası* through a holistic approach. Accordingly, the aim of this research is to systematically analyze the articles published in issues 1 through 472 of *Mûsiki Mecmuası* that focus on Turkish music wind instruments, and to present in a structured manner the data concerning their nomenclature, origins, usage contexts, and technical characteristics.

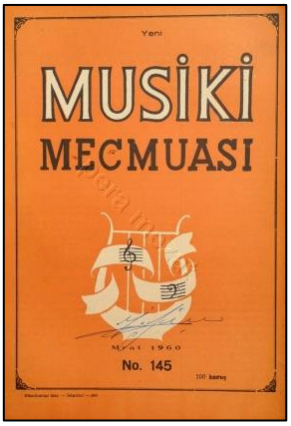

Figure 1. Musiki Mecmuası

Method

This study was conducted within the framework of a qualitative research approach. Qualitative research is based on an interpretive perspective and aims to examine phenomena holistically within their natural settings (Yıldırım and Şimşek, 2018). In line with this approach, document analysis was employed as the research method, which allows for the systematic examination of written materials. Document analysis is a data collection technique that involves the review of written sources containing information about the phenomenon or phenomena under investigation (Bowen, 2009).

Data Collection

As the data source of the study, issues 473 to 477 of *Mûsiki Mecmuası*, published between 1948 and 2007, could not be accessed. Therefore, issues 1 through 472 were included in the analysis. Within this scope, the relevant issues of the journal were examined, and articles containing information on Turkish music wind instruments were identified. In the selection process, studies related to Turkish music wind instruments were determined by considering article titles, content, and the names of instruments mentioned within the texts. In this process, not only articles directly

focusing on wind instruments but also those indirectly addressing these instruments were included in the evaluation.

Data Analysis

The data obtained from the documents were analyzed using the content analysis method. Content analysis is an analytical approach that enables the systematic examination and interpretation of written data within predefined thematic frameworks (Yıldırım and Şimşek, 2018). In this regard, the selected articles were first read in detail, and then the data were organized under specific categories.

During the analysis process, the information contained in the articles was classified within the following themes: the naming and terminology of instruments, the origins and historical continuity of instruments, structural and technical characteristics of instruments, and performance practices and usage contexts.

The data obtained were interpreted in line with these themes and presented in the findings section. In qualitative research, various measures are taken to ensure validity and reliability. In this study, particular attention was paid to presenting the data collection and analysis processes in a clear and detailed manner. The articles were thematically coded according to their content, and each article could be assigned to more than one theme. During the coding process, the dominant content of each article was taken into consideration. Furthermore, the findings were supported with direct evidence from the data.

To enhance the reliability of the study, the categories identified during the analysis were clearly defined, and the data were evaluated consistently within these categories. This approach contributes to the coherence and traceability of the research process.

Findings

As a result of the document analysis conducted on issues 1 through 472 of *Mûsiki Mecmuası*, a total of 89 articles related to Turkish music wind instruments were identified. The data obtained were analyzed using content analysis, and the findings were evaluated under six themes: instrument nomenclature, origin information, technical characteristics, performance practices, geographical distribution, and forgotten instruments. Detailed information regarding the examined articles is presented below.

Instrument Nomenclature and Terminology

As a result of the analysis conducted on 89 articles of *Mûsiki Mecmuası* addressing Turkish music wind instruments, it was found that all articles (100%) included references to instrument nomenclature. This finding indicates that instrument naming constitutes a common and fundamental component of the examined texts. In particular, the fact that the same instrument may be referred to by different names, or that different instruments may be expressed through similar terms, reveals that terminological diversity is a prominent feature. Data regarding the nomenclature of wind instruments identified in the examined articles are presented in Table 1.

Table 1. Nomenclature and Terminological Diversity of Wind Instruments in *Mûsiki Mecmuası*

Main Instrument	Alternative Names	Type	Description/ Characteristics	Source
Zurna	Kaba zurna, Cura zurna, Arabî zurna, Acemî zurna, Şahabi zurna, İzmir zurnası	Reed wind instrument	Varies according to region and usage context	Article 36,31, 64
Balaban	Balaman, Yaslı Balaman, Dudukî, Belâban	Reed wind instrument	Originates from central Asia and the Caucasus	Article 8
Ney	Mansur ney, Şah ney, Davud ney, Bolahenk, Kız ney	End-blown flute	Named according to size and pitch range	Article 2, 9
Kaval	Dilli kaval, Dilsiz kaval	Wind instrument	Distinguished by blowing technique	Article 56
Çifte	Çifte, Çifte kaval, Çifte sipsi, Çifte zurna	Reed wind instrument	Characterized by double-pipe structure	Article 10
Düdük	Dilli düdük, Dilsiz düdük, Kaba düdük, Arabî düdük, Macar düdüğü, Mehter düdüğü	Wind instrument	Used as a general term for various flutes	Article 15, 66
Boru	Borı, Borguy, Nefir, Kerrenay, Korna, Kornay	Wind instrument	Used in military and ceremonial contexts	Article 4, 50
Nefir	Şah-ı nefir	Wind instrument	Military signal instrument	Article 4, 81
Miskal	Musikal, Pan flüt	End-blown flute	Multi-reed structure	Article 25
Mizmar	Kamış mizmar, Mizmar düdüğü	Reed wind instrument	Reed-based wind instrument	Article 27, 66
Tulum	Tulum düdüğü	Wind instrument	Common in the Black Sea region	Article 43
Arğul	-	Reed wind instrument	Double-pipe instrument of Egyptian origin	Article 6
Kuray	-	End-blown flute	Instrument of the Bashkir Turks	Article 20
Girift	-	End-blown flute	Ney-like, now largely forgotten instrument	Article 13
Çığırtma	-	Wind instrument	Indigenous to Anatolia	Article 1, 10
Sipsi	Çifte sipsi	Reed wind instrument	Small reed instrument	Article 10
Argun	Zambır	Reed wind instrument	Double-structured instrument	Article 39

These findings indicate that the nomenclature of Turkish music wind instruments exhibits a highly rich and multilayered terminological structure. In the articles, instrument naming is closely associated with their origins, structural characteristics, performance contexts, and cultural settings.

The variation of instrument names according to cultural contexts and usage domains (Table 1), as well as the practice of referring to the same instrument with different names or different instruments with similar terms, represents a significant indicator of terminological diversity. In this respect, according to the articles published in *Mûsiki Mecmuası*, the naming of wind instruments in Turkish music functions not only as a descriptive element but also as a concept shaped in relation to their origins, structural features, usage contexts, and cultural frameworks. Furthermore, the fact that the same instrument may be referred to by different names, or that different instruments may be expressed through similar designations, further demonstrates that terminological.

For example, in Öztuna's (1949) work *Türk Musikisi Lûgatı*, instruments such as *çığırtma* and *çifte* are identified among the wind instruments used in Anatolia. Regarding the *çığırtma*, it is defined as "a wooden instrument used in Anatolia, 25–30 cm in length."Similarly, in Hedwig Usbeck's (1968) study *Türklerde Musiki Âletleri*, the *çifte* instrument is noted as having different structural variants, and it is described as follows: "The çifte instrument has two types; the first is in the style of the zurna, and the second has a double-pipe structure." In the same work, in terms of terminological diversity, the *balaban* instrument is referred to with different names such as Balaman, Yaslı Balaman, Düdük, and Dudukî. These findings indicate that, although the instruments share similar structural characteristics across different cultural contexts, they are referred to by different names, demonstrating a significant degree of terminological variation.

Regarding the nomenclature of the *zurna*, it is also evident that the instrument is categorized according to its distinctive characteristics and usage contexts. In Altan Araslı's (1971) work *Azerbaycan Musiki Lûgatı / Efrasiyab Bedelbeyli*, terms such as *Cura Zurna, Kaba Zurna, Arabî Zurna, Acemî Zurna,* and *Şahabi Zurna* are identified. This indicates that the *zurna* is named in accordance with both structural and functional variations. Similarly, a comparable diversity of terminology is observed in *düdük* and *kaval* type instruments. For instance, in Etem Ruhi Üngör's (1978) study *Türk Musikisinde Çalgılar*, a distinction is made between *dilli kaval* and *dilsiz kaval*, and it is shown that the naming is based on structural features of the instrument. In addition, Usbeck (1968) also demonstrates that terms such as *sipsi, çifte sipsi,* and *çifte kaval* are closely related to the structural characteristics and performance practices of the instruments.

There is also a notable diversity in the nomenclature of *boru* and *nefir* type instruments. In Öztuna's (1952) study, the *nefir* instrument is described as a wind instrument used for military purposes, emphasizing its functional role. Similarly, in Fethi Saçalan's (1976) work *Boru ve Zil'in Tarihçesi*, it is observed that *boru*-type instruments are referred to by different names. For example, it is stated that "the boru instrument is referred to as Borı, Borguy, Kurrenay, and Nefir." These findings indicate that the functional usage contexts of instruments play an influential role in their nomenclature.

In Usbeck's (1969–1970) studies, it is noted that some instruments possess local names used in specific regions. For instance, the terms *Sıbızgı*, *Çor*, and *Çimbon* are identified as regional names for wind instruments used in different geographical areas. Such nomenclature demonstrates the widespread use of these instruments within local cultural contexts. Another important observation regarding instrument terminology is that some instrument names are used as umbrella terms encompassing different types of instruments. For example, the term *düdük* is used as a general designation for various wind instruments: "Düdük is used as a general instrument name covering different types" (Usbeck, 1969). Overall, the findings indicate that instrument nomenclature in the examined articles exhibits a multilayered, variable, and culturally contextual terminological structure. The wide diversity of instrument names reflects the richness of the terminological system associated with Turkish music wind instruments. This situation demonstrates that instrument naming is directly related to historical processes, geographical differences, and usage contexts.

Origins and Historical Continuity of Musical Instruments

As a result of the analysis, it was found that 55 out of the 89 examined articles (61.8%) include information on the origins and historical development of wind instruments. This indicates that, in the articles published in *Mûsiki Mecmuası*, instruments are addressed not only in terms of their technical features but also within their historical and cultural contexts. The findings related to origin and historical development are particularly concentrated in certain groups of articles, and a significant portion of these studies focus on the transformation of instruments from past to present (Articles 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 50, 51, 56, 58, 62, 63, 66, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 88, 89).[1]

[1] **Article 1**. Y. Öztuna "Türk Musikisi Lûgatı" (Ocak 1949) Sayı (S) 23, sayfa (s) 11; **Article 2**. L. Karabey "Ney Çeşitlerine Dair" (Aralık 1950) S. 34 s. 19; **Article 3**. L. Karabey "Ney Nasıl Açılır" (Mart 1951) S. 37 s. 25; **Article 4**. Y. Öztuna "Türk Musikisi Lûgatı" (Nisan 1952) S. 50, s 52; **Article 5**. A. Zeren "Nazari Musiki XVI" (Şubat 1966) S. 216, s. 52; **Article 6**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Haziran 1968) S. 235 s. 26-27; **Article 7**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Temmuz 1968) S. 236 s. 26; **Article 8**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ağustos 1968) S. 237 s. 25; **Article 9**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Eylül 1968) S. 238 s. 26; **Article 10.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ekim 1968) S. 239 S. 29- 30; **Article 11**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ocak 1969) S. 242 s. 27; **Article 12**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Şubat 1969) S. 243 s. 28; **Article 13.** E. R. Üngör "Girift" (Mart 1969) S. 244 s. 4-5; **Article 14.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Haziran 1969) S. 247 s. 28; **Article 15**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Temmuz 1969) S. 248 s. 26; **Article 16.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ağustos 1969) S. 249 s. 25; **Article 17**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Eylül 1969) S. 250 s. 28; **Article 18**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ekim 1969) S. 251 s 28**; Article 19**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Kasım 1969) S. 252 s. 28; **Article 20.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Aralık 1969) S. 253 s. 28; **Article 21.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ocak 1970) S. 254 s. 26; **Article 22**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Şubat 1970) S. 255 s. 27; **Article 23**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Mart 1970) S. 256 s 25-27; **Article 24**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Nisan 1970) S. 257 s.25-26; **Article 25**. E.R. Üngör "Unutulmuş Çalgılarımızdan Miskal İhya Edilmelidir" (Nisan 1970) S. 257 s. 15-18; **Article 26.** E. R. Üngör "Kalk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Nisan 1970) S. 257 s. 20; **Article 27**. E. R. Üngör "Mizmar" (Mayıs 1970) S. 258 s. 22; **Article 28**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Haziran 1970) S. 259 s. 19; **Article 29.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Haziran 1970) S. 259 s. 27-29; **Article 30.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Temmuz 1970) S. 260 s. 27; **Article 31.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Temmuz 1970) S. 260 s. 29-30; **Article 32.** E. R. Üngör "İstanbulda Bir Çalgı Sergisi" (Ekim-Kasım 1970) S. 263-264 s. 22-23; **Article 33.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Ocak 1971) S. 266 s. 17; **Article 34**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Şubat 1971) S. 267 s. 10; **Article 35.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Şubat 1971) S. 267 s. 17; **Article 36.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Mart-Nisan 1971) S. 268-269 s. 15; **Article 37**. A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Mayıs 1971) S. 271 s. 14-15; **Article 38.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Mayıs 1971) S. 271 s. 16; **Article 39**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Mayıs 1971) S. 271 s. 23-24; **Article 40**. E. R. Üngör "Musiki-Rüya İlişkileri" (Şubat 1972) S. 275 s. 8-12; **Article 41**. A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Ocak 1973) S. 279 s. 11; **Article 42.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Şubat 1973) S. 280 s. 24; **Article 43**. E. R. Üngör "Tulum Üzerine Remzi Bakar ile Röportaj" (Ağustos 1973) S. 286 s. 16; **Article 44**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Şubat 1973) S. 280 s. 24; **Article 45.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Ocak 1973) S. 291 s. 27; **Article 46.** E. R. Üngör "Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında" (Temmuz 1974) S. 297 s. 27; **Article 47**. K. İlerici "Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında Açık Mektuba Cevap" (Eylül 1974) S. 299 s. 10-11; **Article 48.** E.R Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Aralık 1973) S. 314 s. 24; **Article 49**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Ağustos 1973) S. 322 s. 25; **Article 50**. F. Sazçalan "Boru ve Zil'in Tarihçesi" (Ekim 1976) S. 324 s. 6; **Article 51**. E. Vensürel "Özbek Musikisi" (Ekim 1976) S. 324 s. 24-25; **Article 52.** E. R. Üngör "Araştırmacılıkta Dikkat Kadar Meslek Aşkı, Bibliyografya, Muhakeme ve İdrak Da Gerek" (Şubat 1977) S. 326; **Article 53.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Nisan 1977) S. 330 s. 25; **Article 54**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Mayıs 1977) S. 331 s. 21,25; **Article 55**. E. R. Üngör "Türk Çiftesi" (Temmuz 1977) S. 333 s. 4-5; **Article 56**. E. R. Üngör "Türk Musikisinde Çalgılar" (Nisan1978) S. 342 s. 4-5; **Article 57**. E. R. Üngör "Tulum Üzerine Bir Röportaj" (Mayıs1978) S. 343 s. 11; **Article 58**. R. Yekta "Türk Musikisi" (Mart 1981) S. 377 s. 15; **Article 59.** R. Yekta "Türk Musikisi" (Mart 1981) S. 380 s. 11,20; **Article 60.** R. Yekta "Türk Musikisi" (Ağustos 1981) S. 382 s. 17,19; **Article 61**. E.R. Üngör "Yeni Bir Dergideki Çalgı Yazısı Üzerine" (Ağustos 1982) S. 389 s. 22-23; **Article 62**. M. Z. Pakalın "Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü Musiki Maddeleri" (Ağustos 1982) S. 394 s. 9; **Article 63**. E. Alptekin "Uygur Türklerinde Müzik ve Müzik Aletleri" (Ocak-Şubat 1983) S. 399 s. 5; **Article 64.** M. Görün "Bir Çalgı Sergisi" (Haziran 1983) S. 401 s. 8; **Article 65.** E. R. Üngör "Zoraki Yazılan Bir Tenkid Ağlayan Kaval" (Aralık 1984) S. 407 s. 26,28;

The findings presented in the articles indicate that wind instruments have spread across a wide geographical area and have developed through interaction with different cultures. In Usbeck's (1968) study, the use of the *Balaban* instrument in various regions is described as follows: "For example, the Balaban instrument is performed in Azerbaijan, Dagestan, Georgia, Tajikistan, and Uzbekistan" (Usbeck, 1968a). Similarly, the origin of the *Arğul* instrument is noted as follows: "Arğul is a double-pipe wind instrument of Egyptian Arab origin" (Usbeck, 1968b). These findings demonstrate that Turkish music wind instruments are not limited to Anatolia alone but are also associated with geographical regions such as Central Asia, the Caucasus, and the Middle East.

The articles also show that some instruments have fallen out of use or have gradually been forgotten over time. In Öztuna's (1952) study, the following statement is made regarding the *nefir* instrument: "The nefir instrument is one of the instruments that has been abandoned for the last two centuries." Similarly, in Etem Ruhi Üngör's (1969) article titled "Girift," it is stated that "the girift instrument has been a forgotten instrument since the early 20th century." This situation indicates that certain wind instruments have lost their functional role over time or have been replaced by other instruments throughout historical processes.

Henry George Farmer'ın (1985) Turkish İnstruments of Music the Seventeenth Century. As describend in the Siyahat nama of Ewliya Çelebi *(Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi)"* adlı çalışmasında "Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde Kaval, Ney, Zurna, Nefir ve çeşitli düdük türlerinden bahsedilmektedir." açıklaması yer almaktadır.

In Henry George Farmer's (1985) study titled *Turkish Instruments of Music in the Seventeenth Century: As Described in the Siyahatnama of Evliya Çelebi* (*Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi*), it is stated that "in Evliya Çelebi's *Seyahatname*, instruments such as the *kaval*, *ney*, *zurna*, *nefir*, and various types of flutes (*düdük*) are mentioned."

Article 66. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1985) S. 409 s. 16; **Article 67.** İ. Tür "Klâsik Tarzda Açılmış Neyler Hakkında Bir Eleştiri ve Yeni Bir Sistem" (Eylül 1985) S. 410 s. 4-5; **Article 68.** İ. Tür "Yeni Geliştirilmiş Ney Açma Sistemine Bir Ek" (Aralık 1985) S. 411 s. 11,15; **Article 69**. S. Derya "Ney Açkısı Konusunda Değişik Görüşler" (Haziran 1986) S. 413 s. 14,15; **Article 70.** S. Derya "Ney Açkısı Konusunda Değişik Görüşler" (Haziran 1987) S. 417 s. 16; **Article 71**. C. Öney "Hazret-i Mevlâna ve Musiki" (Aralık 1987) S. 419 s. 13; **Article 72**. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1987) S. 421 s. 16; **Article 73**. E. R. Üngör "Bir Yabancı Gözü ile 200 Yıl Önceki Türk Musikisine Bakış" (Mart 1989) S. 424 s. 5-6; **Article 74.** H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1989) S. 425 s. 16; **Article 75**. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Eylül 1989) S. 426 s. 15-16; **Article 76**. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Aralık 1989) S. 427 s. 23,25; **Article 77.** H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Aralık 1990) S. 429 s. 27-28; **Article 78**. S. Derya "Ney'in Yapılışında Akorda Tesir Eden Hususlar" (Mart 1991) S. 432 s. 22,23; **Article 79**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Mart 1992) S. 436 s. 27-28; **Article 80**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1992) S. 437 s. 26,28; **Article 81.** H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Aralık 1994) S. 447 s. 29,34; **Article 82**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Mart 1995) S. 448 s. 22-23; **Article 83**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1995) S. 449 s. 29-30; **Article 84**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1996) S. 453 s. 25-26; **Article 85**. E.R. Üngör "Tv. Da Ney Belgeseli" (Haziran 1996) S. 455 s. 20-21; **Article 86**. M. Zeki "Mehterhâne-i Hâkânî ve Muzıka-yı Hümâyun" (Haziran 1996) S. 455 s. 71; **Article 87**.E.Z. Üngör "1300. Yılında Dede Korkut" (Kış 2000) S. 467 s. 5; **Article 88.** S. Agayeva "Abdülkadir Merâgî`de Türk Çalgıları" (Bahar 2000) S. 468 s. 6; **Article 89**. R. Yektâ "Şark Musikisi Tarihi" Etem Ruhi Üngör (Bahar 2001) S. 472 s. 21

In Süreyya Agayeva's (2000) study entitled *Turkish Musical Instruments in Abd al-Qadir Maraghi*, the following statement is made regarding musical instruments: "During the period of Maraghi, instruments such as the Nay, Surna, Nefir, and Musikar were in use." Agayeva further discusses a number of instruments from the Maraghi period, including the Nay-ı Sefid, Zemr-i Siyah Nay, Surna, Nayçe-i Balaban, Nay-ı Çavur, Nefir, Bak, Burgu, Nay-i Hıyk, Musikar, Çıb-çık, and Erganun. The study also provides technical illustrations of these instruments. In addition, Agayeva describes the Nayçe-i Balaban as an instrument resembling the Surnay, but possessing a softer and more melancholic tone. Furthermore, she notes that the Mey and Balaban/Balaman are musical instruments that have been used in Türkiye, Dagestan, and Central Asia.

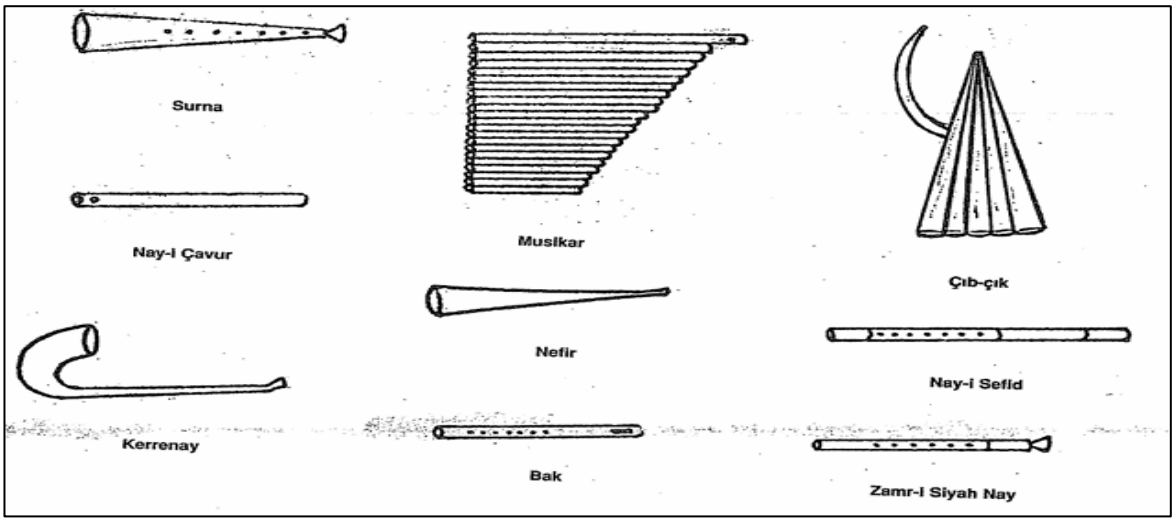

Figure 2. Illustrations of Instruments on the *Fevâid-i Aşere* Leaf Drawn by Süreyya Agayeva

These findings demonstrate that wind instruments possess historical continuity and have persisted in different forms across various periods. Overall, the results indicate that wind instruments have developed across different geographical regions throughout history, diversified as a result of cultural interactions, and that some instruments have gradually fallen into disuse over time. This situation shows that Turkish music wind instruments have a dynamic historical trajectory and have reached the present day through processes of cultural transmission.

Origins and Historical Continuity of Musical Instruments

As a result of the analysis conducted on 89 articles addressing Turkish music wind instruments, it was found that a substantial portion of the studies include detailed information on the structural and technical characteristics of instruments. Specifically, 45 of the examined articles (50.6%) were identified as containing data related to the structural and technical features of wind instruments. This finding indicates that a significant number of studies published in *Mûsiki Mecmuası* focus on the technical dimensions of instruments. The findings related to technical and structural characteristics are particularly concentrated in certain groups of articles (Articles 4, 5, 17, 20, 21, 26, 28, 30, 31, 32, 34, 39, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 64, 66, 71, 73, 86).

It is noteworthy that the greatest concentration of technical information in the articles is focused on the *ney*. In Lâika Karabey's (1950) study "Ney Çeşitlerine Dair," it is stated that the finger holes of the *ney* are opened according to specific mathematical proportions: "The holes on the ney are divided into 26 equal parts and opened according to specific ratios."In the same work, it is also observed that *ney* types are classified according to their tonal system. For example: "Neys are divided into varieties such as Mansur, Şah, and Davud, and this naming is based on the dügâh pitch."

In Etem Ruhi Üngör's (1970) study titled *"Unutulmuş Çalgılarımızdan Miskal İhya Edilmelidir"* ("The Miskal, One of Our Forgotten Instruments, Should Be Revived"), the technical information regarding the *miskal* instrument shows that its construction process is described in detail. The work states: "The miskal is an instrument formed by placing reeds of different lengths side by side."

In Hedwig Usbeck's (1968d) study *"Türklerde Musiki Âletleri"*, the technical characteristics of the *çığırtma* instrument are described as follows: "The çığırtma has a total of seven finger holes, consisting of six on the front and one on the back." Similarly, the study provides detailed descriptions of the materials used in the construction, dimensions, and acoustic properties of instruments such as the *balaban* and *mey*.

In Hedwig Usbeck's (1968c) study *"Türklerde Musiki Âletleri"*, detailed information regarding the *balaban* instrument is also provided. It is stated that "the body of the balaban is made from mulberry and apricot wood, and it is approximately 280–310 mm in length."

In Etem Ruhi Üngör's (1973) study *"Tulum Üzerine Remzi Bakar ile Röportaj"*, the materials used in the construction of the *tulum* instrument and its sound production system are described in detail. In addition, the work addresses the instrument's construction process and technical characteristics comprehensively.

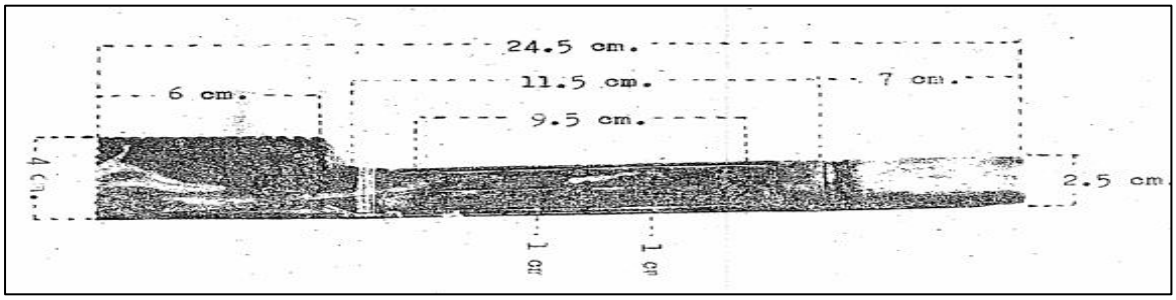

Figure 3. Technical Measurements of the Tulum Instrument by Etem Ruhi Üngör

In addition, it is observed that some articles include not only technical characteristics of instruments but also dimensional and visual data. For example, in Etem Ruhi Üngör's (1970) study *"Unutulmuş Çalgılarımızdan Miskal İhya Edilmelidir"*, it is notable that technical measurements related particularly to the *girift* and *miskal* instruments are supported with drawings. In this study,

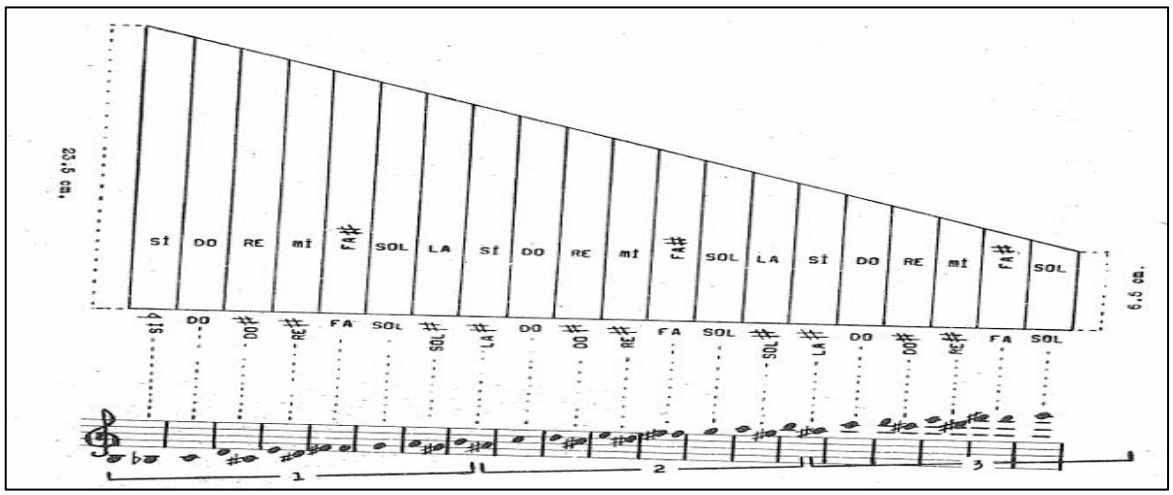

Figure 4. Technical Measurements of the Miskal Instrument by Etem Ruhi Üngör

Üngör provides detailed information on the performance practice, construction process, and technical aspects of the *miskal*. He notes that depictions of the instrument can be found in Levni miniatures and in certain miniatures within the Topkapı Palace collection. Referring to Evliya Çelebi, he also states that during that period there were variants such as *Battal* and *Girift*, with a total of 50 instruments recorded. When traced further back in history, the instrument is linked to the *Syrinx* or Pan flute tradition. Regarding its technical properties, it is stated that the *miskal* has a distinctive timbre and a three-octave range. In terms of construction, it is described as being made by aligning 20 unjointed reed pipes of varying lengths (6.5–23.05 cm) side by side. The diameter of the reeds decreases from approximately 17 mm to 12 mm. The upper ends of the reeds are aligned in a straight line for blowing, while the lower ends are fixed onto a wooden support in an open arc shape. Wax is then poured into the lower sections through the upper blowing openings to a depth of approximately 1–2 cm, filling the bases of the reeds and enabling tuning through this wax adjustment system. Finally, it is noted that the instrument spread to Europe through the Mehter tradition.

In another article by Etem Ruhi Üngör (1969), it is stated that *girift*, a variant of the *ney*, had not previously been the subject of any scholarly study, that its last representative was Giriftzen Asım Bey, and that it has been a forgotten instrument since the early 20th century. In terms of construction, it is noted that while the *ney* is made from a reed with nine nodes, the *girift* is constructed from reeds with six and sometimes four nodes. One of its distinctive structural features is described as an additional tone hole located below the six front finger holes of the *ney* and positioned slightly to the side. It is further explained that while the *ney* has six front finger holes, the *girift* has seven finger holes on the front surface. In terms of timbre, the *girift* is characterized as having a more muffled and somewhat bitter tone compared to the *ney*. Finally, the study also presents technical details based on a *girift* instrument preserved in the Mevlâna Museum in Konya.

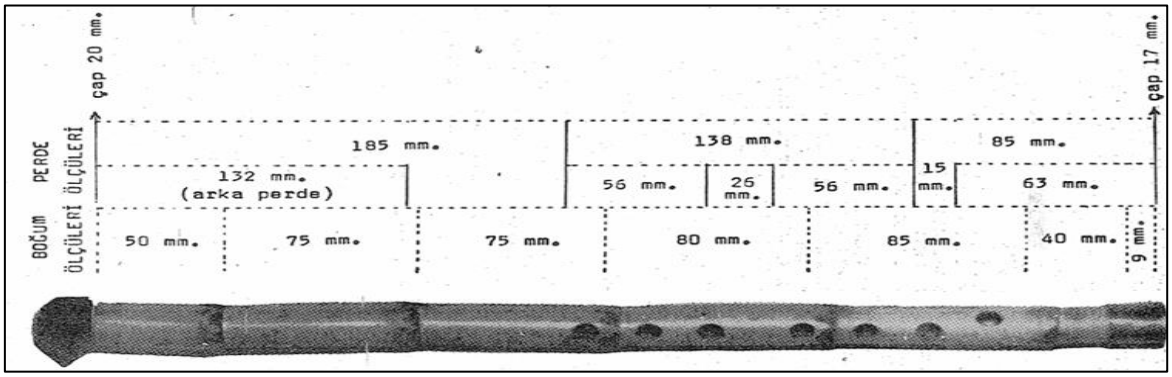

Figure 5. Technical Measurements of the Girift Instrument by Etem Ruhi Üngör

It is observed that technical analyses are not limited to instrument construction, but also encompass performance techniques. For example, issues such as blowing techniques and breath control in *kaval* performance are addressed. In Kemal İlerici's (1974) study *"Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında Açık Mektuba Cevap"*, it is stated that "a blowing technique known as *horlatma* is used in the kaval instrument." Similarly, in İhsan Tür's (1985) work *"Klâsik Tarzda Açılmış Neyler Hakkında Bir Eleştiri ve Yeni Bir Sistem"*, technical discussions regarding the tuning and fingering system of the *ney* are included. For instance, it is emphasized that "the correct placement of tone holes in the ney is of great importance for proper tuning."

These findings indicate that the technical characteristics of wind instruments are addressed in relation to both their construction and performance processes. Overall, it is observed that in the articles published in *Mûsiki Mecmuası*, the structural and technical features of wind instruments are examined in a detailed and systematic manner. This situation demonstrates that instruments are considered not only as cultural elements but also as subjects of technical and scientific inquiry. The

inclusion of technical information in these studies is also regarded as an important source of documentation for instrument-making processes and for their transmission to future generations.

Performance Practices and Usage Contexts

As a result of the analysis conducted on a total of 89 articles addressing Turkish music wind instruments in *Mûsiki Mecmuası*, it was found that 30 articles (33.7%) include information on performance practices and usage contexts of wind instruments. This finding indicates that the structural and technical characteristics of wind instruments are considered alongside their musical, social, and cultural functions. The information presented in the articles shows that wind instruments are used in various social and cultural contexts. In particular, the *zurna* is identified as having an important role in communal events. In Ayhan Zeren's (1966) study *Nazari Musiki XVI*, it is stated that: "The zurna is the instrument of Turkish *efe* culture, of battlefields and wrestling arenas." This statement demonstrates that the *zurna* functions not only as a musical instrument but also as a cultural and social symbol.

In Câhit Öney's (1987) study *"Hazret-i Mevlâna ve Musiki"*, it is observed that the *ney* is predominantly used within the context of Sufi music and classical art music. Its particular significance within the Mevlevi tradition is emphasized as follows: "In Mevlevi music, the ney holds an important place." This situation demonstrates that wind instruments assume different functions across various musical genres and cultural settings.

The articles also include information indicating that some instruments were used for military and ceremonial purposes. In Yılmaz Öztuna's (1952) study, it is stated that "the *nefir* is an instrument used as a signal and attack horn."

Similarly, in Mehmet Zeki's (1996) study *"Mehterhanen-i Hâkânî ve Muzıka-yı Hümâyun"*, brief information is provided regarding the *surna* and *boru* as part of the Mehter ensemble (*efrâd-ı çalgı*). These findings indicate that wind instruments have also played important roles in military and ceremonial contexts throughout historical processes.

When the findings related to performance techniques are examined, it is observed that wind instruments employ different blowing techniques and performance characteristics. For example, in Kemal İlerici's (1974) study *"Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında Açık Mektuba Cevap"*, the following statement regarding the *kaval* is noteworthy: "A blowing technique known as *horlatma* is used in the kaval instrument." In addition, regarding the *zurna*, techniques that enable continuous sound production are also addressed: "The zurna employs a breathing technique known as circular breathing (*nefes çevirme*)." These techniques demonstrate that the performance of these instruments requires a certain level of mastery and that performance practice constitutes an essential component of musical execution.

The articles also show that wind instruments are used in different contexts. In studies based on field research, it is stated that these instruments are widely used in rural and local musical practices. In Üngör's (1970) fieldwork, it is observed that "the *zurna* and *kaval* are widely performed in Çankırı, Kastamonu, and their surrounding regions." Similarly, in Üngör's (1971) study *"Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları"*, it is noted that "the *kaval* is extensively used in villages in Mersin." These findings demonstrate that wind instruments constitute an important component of local musical practices across different regions of Anatolia.

Overall, it is observed that in the articles published in *Mûsiki Mecmuası*, the performance practices and usage contexts of wind instruments display considerable diversity. It is understood that these instruments are used in various contexts such as classical art music, folk music, Sufi music, military music, and everyday life. This situation reveals that Turkish music wind instruments exhibit a multidimensional structure, functioning not only as musical tools but also as elements with social, cultural, and functional dimensions.

Discussion and Conclusion

In this study, a total of 89 articles addressing Turkish music wind instruments published in *Mûsiki Mecmuası* were examined, and the obtained data were analyzed using thematic content analysis. The findings indicate that *Mûsiki Mecmuası* provides a significant and rich body of knowledge regarding Turkish music wind instruments. The data presented in the articles address instruments from multiple dimensions, including nomenclature, origins, structural and technical characteristics, and usage contexts, thereby offering a comprehensive perspective on Turkish musical instrument culture. This demonstrates that the journal constitutes an important resource in the field of Turkish music. This finding is consistent with the view that periodicals serve as important sources reflecting the musical culture and intellectual accumulation of the period in which they were published (Gönenç, 2006).

The findings obtained within the scope of the study indicate that information regarding the nomenclature of wind instruments is present in all examined articles. This result demonstrates that the writings published in *Mûsiki Mecmuası* provide a comprehensive content in terms of instrument identification and naming. The diversity observed in instrument nomenclature within the articles reveals that Turkish music wind instruments possess a rich terminological structure shaped by different geographical regions, cultural environments, and usage contexts. The organological approach, which emphasizes that musical instruments should be evaluated both in terms of their technical features and cultural contexts (Kartomi, 1990; Sachs, 2012), provides an important framework for understanding this terminological diversity. In this respect, it can be stated that the nomenclature presented in *Mûsiki Mecmuası* reflects the multidimensional structure of instrument culture.

The findings regarding the origins and historical development of instruments indicate that, in the articles, wind instruments are associated with different geographical regions. This result demonstrates that Turkish music has evolved through interaction with various cultures throughout its historical development. Studies on the modal-based structure and historical evolution of Turkish music suggest that this musical tradition exhibits a multilayered and interactive structure (Feldman, 1996). In this context, the data presented in *Mûsiki Mecmuası* provide important information reflecting the historical and cultural diversity of wind instruments and offer evidence concerning the cultural continuity of Turkish music.

The findings related to the structural and technical characteristics of instruments indicate that, particularly for the *ney* and other wind instruments, detailed technical information is included in the articles. The data provided on instrument construction, measurements, tone holes, and tuning systems align with organological approaches that emphasize the importance of examining the structural features of musical instruments for understanding musical culture (Baines, 1995). Considering that performance and transmission practices in Turkish music are largely based on the master–apprentice tradition (Behar, 2015), the documentation of such technical knowledge through written sources is of particular importance. In this context, the technical data presented in *Mûsiki Mecmuası* constitutes a valuable source for the documentation of the structural characteristics of instruments.

The findings related to performance practices and usage contexts indicate that wind instruments are employed across different musical genres and social settings. It is understood that the *zurna* is predominantly used in outdoor events and communal ceremonies, while the *ney* holds an important place in Sufi music and classical art music. In addition, some wind instruments are also used within military music traditions and the Mehter heritage.

This situation demonstrates that musical instruments are not merely technical tools but also serve social and cultural functions. The literature also emphasizes that performance practices in Turkish music are directly related to their cultural context (Behar, 2015; Signell, 1977). In this

respect, the data presented in *Mûsiki Mecmuası* provide important insights into the functions of wind instruments in different musical environments, thereby contributing to the understanding of the relationship between music and culture. This perspective is also reflected in contemporary musicological studies.

When the research findings are evaluated in general terms, it is understood that the articles published in *Mûsiki Mecmuası* provide a multifaceted body of content on Turkish music wind instruments. The presence of information regarding the nomenclature, origins, structural characteristics, and usage contexts of instruments across different articles demonstrates the journal's substantial contribution to knowledge in this field. This situation is consistent with approaches that emphasize the importance of considering the cultural, historical, and technical dimensions of musical instruments in an integrated manner (Kartomi, 1990).

This study aimed to compile data on wind instruments by examining the articles published in *Mûsiki Mecmuası* within specific thematic frameworks. In this respect, it contributes to the evaluation of information dispersed across different articles within a unified thematic structure. Furthermore, the study demonstrates that periodicals constitute an important source of data for music research and highlights the contributions that the analysis of such publications can provide to the field (Gönenç, 2006).

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

ANKARA SCIENCE UNIVERSITY

Türk Müziği Nefesli Çalgılarına Kuramsal Bir Yaklaşım: Musiki Mecmuası Örneği

Giriş

Süreli yayınlar, yayımlandıkları dönemin kültürel, sanatsal ve düşünsel yapısını yansıtan önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu yayınlar içerisinde yer alan müzik dergileri hem alan bilgisi hem de yayımlandıkları dönemin müzik anlayışı, icraatları ve estetik yaklaşımlarına ilişkin önemli veriler sunmaktadır (Gönenç, 2006). Bu yönüyle süreli yayınlar Türk müziğine ilişkin bilgi aktarımı yayımlandığı dönemin müzik kültürü ve düşünsel birikimini yansıtan önemli arşivlerden biridir.

Bu genel çerçeveden bakıldığında, Cumhuriyet dönemi Türk müziği literatürü içerisinde önemli bir yere sahip olan Mûsiki Mecmuası da 1948–2007 yılları arasında yayımlanan 477 sayısı ile Türkiye'nin en uzun süreli müzik dergisi olma özelliğini taşımaktadır. Dergide alanında uzman müzikologlar ve araştırmacılar tarafından kaleme alınan birçok yazı, Türk müziğinin farklı boyutlarına ilişkin zengin içerik sunmakta ve önemli bir literatür kaynağı oluşturmaktadır. Türk müziği, makam temelli yapısı ve geleneksel aktarım biçimleri ile kendine özgü bir sistematik yapı oluşturmakta olup, tarihsel süreç içerisinde farklı kültürlerle etkileşim halinde gelişim göstermiştir (Aksoy, 2003; Feldman, 1996).

Mûsiki Mecmuası'nın içerik yapısı daha derinden incelendiğinde, özellikle çalgı bilimi (organoloji) kapsamında değerlendirilebilecek çalışmaların önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Organoloji, müzik aletlerinin yapısı, sınıflandırılması ve tarihsel gelişimi ile ilgilenen bir alan olarak tanımlanmakta ve müzik kültürünün anlaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır (Kartomi, 1990; Sachs, 2012). Ayrıca müzik aletlerinin sınıflandırılması ve kültürel bağlamda değerlendirilmesi, organolojinin temel inceleme alanlarından biridir (Bainesve Boult, 1991). Bu bağlamda Mûsiki Mecmuası, Cumhuriyet dönemi boyunca Türk müziğinin geçirdiği dönüşümlere tanıklık eden ve çalgı kültürüne ilişkin önemli veriler sunan bir kaynak niteliği taşımaktadır (Çelik, 2024). Dergide yer alan makaleler, çalgıların yapısı, kullanım alanları ve icra biçimleri hakkında dönemin bakış açısını yansıtan bilgiler içermektedir.

Türk müziği içerisinde önemli bir yere sahip olan nefesli çalgılar, tarihsel süreç içerisinde farklı coğrafyalarda gelişim göstermiş ve kültürel etkileşimler sonucunda zengin bir çeşitlilik kazanmıştır. Ney, zurna ve kaval gibi çalgılar hem geleneksel müzik icralarında hem de farklı müzik türlerinde önemli işlevler üstlenmektedir. Bu çalgılar, müzikal bir araç olmanın ötesinde, ait oldukları toplumların kültürel kimliğini, estetik anlayışını ve icra geleneğini yansıtan önemli unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Türk müziği çalgıları, tarihsel süreç içerisinde farklı coğrafyalarda gelişmiş ve kültürel etkileşimler sonucunda çeşitlenmiştir (Özbek, 1998).

Türk müziğinin makam temelli yapısı ve usta-çırak ilişkisine dayalı geleneksel aktarım biçimleri, nefesli çalgıların kullanımını ve gelişimini etkilemektedir (Signell ve Nettl, 1977; Behar, 2015). Bu durum, çalgıların teknik özelliklerinin, icra biçimlerinin ve kullanım alanlarının tarihsel süreç içerisinde değişim ve dönüşüm göstermesine neden olmuştur. Ayrıca, farklı coğrafyalarda ve

kültürel çevrelerde ortaya çıkan çeşitlilik, nefesli çalgıların hem yapısal hem de işlevsel açıdan farklılaşmasına yol açmıştır. Bununla birlikte, Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin bilgilerin çoğunlukla dağınık, parçalı ve betimleyici nitelikte olduğu; bu bilgilerin sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, Mûsiki Mecmuası gibi uzun süreli ve kapsamlı yayınların sistematik olarak incelenmesi, söz konusu dağınık bilgilerin bir araya getirilmesi ve literatüre kazandırılması açısından önem taşımaktadır. Bu yönüyle çalışma, Mûsiki Mecmuası özelinde Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin verileri bütüncül bir yaklaşımla ele alması bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Mûsiki Mecmuası'nın 1. sayısından 472. sayısına kadar yayımlanan sayılarında yer alan ve Türk müziği nefesli çalgılarını konu edinen makaleleri inceleyerek, söz konusu çalgıların adlandırılması, kökeni, kullanım alanları ve teknik özelliklerine ilişkin verileri sistematik bir biçimde ortaya koymaktır.

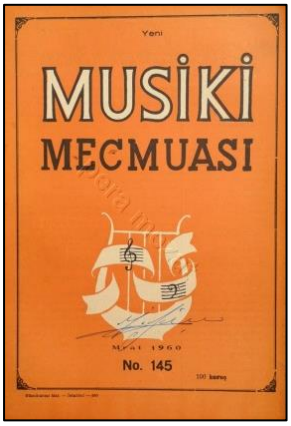

Görsel 1. Musiki Mecmuası

Yöntem

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmalar, olguların doğal ortamlarında, bütüncül bir bakış açısıyla incelenmesini amaçlayan ve yorumlayıcı bir anlayışa dayanan araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu doğrultuda çalışmada, yazılı materyallerin sistematik olarak incelenmesine olanak tanıyan belge analizi yöntemi kullanılmıştır. Belge analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı kaynakların incelenmesini kapsayan bir veri toplama yöntemidir (Bowen, 2009).

Veri toplama

Araştırmanın veri kaynağı olarak 1948–2007 yılları arasında yayımlanan Mûsiki Mecmuası'nın 473 ile 477 arası sayılarına ulaşılamamıştır. 1. sayısından 472. sayısına kadar olan sayıları değerlendirmeye alınmıştır. Bu kapsamda mecmuanın ilgili sayıları incelenmiş ve Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin bilgi içeren makaleler belirlenmiştir. Makalelerin belirlenmesinde başlıkları, içerikleri ve metin içerisinde geçen çalgı isimleri dikkate alınarak Türk müziği nefesli çalgıları ile ilişkili olan çalışmalar tespit edilmiştir. Bu süreçte, nefesli çalgılara doğrudan odaklanan makalelerin yanı sıra, dolaylı olarak bu çalgılara yer veren yazılar da değerlendirme kapsamına alınmıştır. Yapılan inceleme sonucunda, araştırma kapsamında toplam 89 makale çalışmaya dahil edilmiştir.

Verilerin Çözümlenmesi

Dokümanlardan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. İçerik analizi, yazılı verilerin belirli temalar çerçevesinde sistematik olarak incelenmesini ve yorumlanmasını sağlayan bir analiz yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu doğrultuda, belirlenen makaleler öncelikle ayrıntılı biçimde okunmuş, ardından veriler belirli kategoriler altında

toplanmıştır. Analiz sürecinde makalelerde yer alan bilgiler; Çalgıların adlandırılması ve terminoloji, çalgıların kökeni ve tarihsel sürekliliği, çalgıların yapısal ve teknik özellikleri, icra biçimleri ve kullanım alanları gibi temalar çerçevesinde sınıflandırılmıştır.

Elde edilen veriler bu temalar doğrultusunda yorumlanarak bulgular bölümünde sunulmuştur. Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirliği sağlamak amacıyla çeşitli önlemler alınmaktadır. Bu araştırmada, veri toplama ve analiz sürecinin açık ve ayrıntılı bir şekilde sunulmasına özen gösterilmiştir. Makaleler içeriklerine göre tematik olarak kodlanmış ve her makale birden fazla tema altında değerlendirilebilmiştir. Kodlama sürecinde makalelerde yer alan baskın içerikler dikkate alınmıştır. Ayrıca elde edilen bulgular doğrudan verilerle desteklenmiştir. Araştırmanın güvenirliğini artırmak amacıyla, analiz sürecinde belirlenen kategoriler açık bir biçimde tanımlanmış ve verilerin bu kategoriler doğrultusunda değerlendirilmesi sağlanmıştır. Bu durum, araştırmanın tutarlılığını ve izlenebilirliğini artırmaktadır.

Bulgular

Mûsiki Mecmuası'nın 1. sayısından 472. sayısına kadar yapılan belge analizi sonucunda Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin toplam 89 makale tespit edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile incelenmiş ve bulgular çalgı adlandırmaları, köken bilgileri, teknik özellikler, icra biçimleri, coğrafi dağılım ve unutulan çalgılar olmak üzere altı tema altında değerlendirilmiştir. İncelenen makalelere ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Çalgı Adlandırmaları ve Terminoloji

İncelenen Mûsiki Mecmuası'nın Türk müziği nefesli çalgılarını konu edinen toplam 89 makale kapsamında yapılan analiz sonucunda, makalelerin tamamında (%100) çalgı adlandırmalarına yer verildiği tespit edilmiştir. Bu bulgu, çalgı adlandırmalarının incelenen metinlerin ortak ve temel bileşenlerinden biri olduğunu göstermektedir. Özellikle aynı çalgının farklı isimlerle anılması ya da farklı çalgıların benzer adlandırmalarla ifade edilmesi, terminolojik çeşitliliğin belirgin bir özellik olduğunu ortaya koymaktadır. İncelenen makalelerde yer alan nefesli çalgıların adlandırmalarına ilişkin veriler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Mûsiki Mecmuasında Yer Alan Nefesli Çalgıların Adlandırmaları ve Terminolojik Çeşitliliği

Ana Çalgı	Farklı Adlandırmalar	Türü	Açıklama / Özellik	Kaynak
Zurna	Kaba zurna, Cura zurna, Arabî zurna, Acemî zurna, Şahabi zurna, İzmir zurnası	Dilli nefesli	Bölgeye ve kullanım alanına göre farklılaşır	Makale 36, 31, 64
Balaban	Balaman, Yaslı Balaman, Dudukî, Belâban	Dilli nefesli	Orta Asya ve Kafkasya kökenli	Makale 8
Ney	Mansur ney, Şah ney, Davud ney, Bolahenk, Kız ney	Dilsiz nefesli	Boyut ve ses perdesine göre isimlendirilir	Makale 2, 9
Kaval	Dilli kaval, Dilsiz kaval	Nefesli	Üfleme tekniğine göre ayrılır	Makale 56
Çifte	Çifte, Çifte kaval, Çifte sipsi, Çifte zurna	Dilli nefesli	İkili yapı özelliği	Makale 10
Düdük	Dilli düdük, Dilsiz düdük, Kaba düdük, Arabî düdük, Macar düdüğü, Mehter düdüğü	Nefesli	Genel çalgı adı olarak kullanılır	Makale 15, 66
Boru	Borı, Borguy, Nefir, Kerrenay, Korna, Kornay	Nefesli	Askerî ve törensel kullanım	Makale 4, 50
Nefir	Şah-ı nefir	Nefesli	Askerî işaret çalgısı	Makale 4, 81
Miskal	Musikal, Pan flüt	Dilsiz nefesli	Çoklu kamışlı yapı	Makale 25
Mizmar	Kamış mizmar, Mizmar düdüğü	Dilli nefesli	Kamışlı üflemeli	Makale 27, 66
Tulum	Tulum düdüğü	Dilli nefesli	Karadeniz bölgesinde yaygın	Makale 43
Arğul	-	Dilli nefesli	Mısır kökenli çift borulu	Makale 6
Kuray	-	Dilsiz nefesli	Başkurt Türklerine ait	Makale 20
Girift	-	Dilsiz nefesli	Ney benzeri, unutulmuş çalgı	Makale 13
Çığırtma	-	Nefesli	Anadolu'ya özgü	Makale 1, 10
Sipsi	Çifte sipsi	Dilli nefesli	Küçük kamışlı çalgı	Makale 10
Argun	Zambır	Dilli nefesli	Çifte yapılı çalgı	Makale 39

Bu bulgular Türk müziği nefesli çalgılarının adlandırılmasına ilişkin oldukça zengin ve çok katmanlı bir terminolojik yapı olduğunu göstermektedir. Makalelerde çalgı adlandırmalarıyla birlikte çalgıların kökeni, yapısal özellikleri, kullanım alanları ve kültürel bağlamları ile ilişkili olarak şekillendiği görülmektedir. Çalgı adlarının kültürel bağlamlarda ve kullanım alanlarına göre değişiklik göstermesi (Tablo 1), aynı çalgının farklı isimlerle anılması veya farklı çalgıların benzer isimlerle ifade edilmesi, terminolojik çeşitliliğin önemli bir göstergesidir. Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yayımlanan makalelere göre Türk müziğinde nefesli çalgı adlandırmalarının hem tanımlayıcı bir unsur hem de çalgıların kökeni, yapısal özellikleri, kullanım alanları ve kültürel bağlamları ile ilişkilendirilerek adlandırılmış olduğunu göstermektedir. Ayrıca aynı çalgının farklı

isimlerle anılması ya da farklı çalgıların benzer adlandırmalarla ifade edilmesi, terminolojik çeşitliliğin belirgin bir özellik olduğunu ortaya koymaktadır.

Örneğin; Öztuna'nın (1949), "Türk Musikisi Lûgatı" başlıklı çalışmasında çığırtma ve çifte gibi çalgıların Anadolu'da kullanılan nefesli çalgılar arasında yer aldığı ifade edilmektedir. Çığırtma çalgısına ilişkin olarak "Çığırtma Anadolu'da kullanılan 25-30 cm uzunluğunda tahtadan yapılan bir çalgıdır" tanımlamasının yapıldığı görülmektedir. Benzer şekilde Hedwig Usbeck (1968) "Türklerde Musiki Âletleri" başlıklı çalışmasında çifte çalgısının farklı yapısal özelliklere sahip türleri olduğu belirterek "Çifte çalgısı iki çeşit olup, birincisi zurna tavrında, ikincisi ise iki borulu bir yapıdadır." şeklinde betimlenmiş olduğu görülmektedir. Aynı eserde terminolojik çeşitlilik açısından *balaban çalgısının* "Balaban çalgısı Balaman, Yaslı Balaman, Düdük ve Dudukî gibi isimlerle ifade edilmektedir. Bu bulgular, çalgının farklı kültürlerde benzer yapısal özelliklere sahip olmakla birlikte farklı isimlendirmelerle kullanıldığını göstermektedir.

Zurna çalgısının adlandırılmasına ilişkin olarak da farklı özellikleri ve kullanım alanlarına göre çeşitlendirildiği görülmektedir. Bu çeşitler arasında Altan Araslı'nın (1971) Azerbaycan Musiki Lûgatı/Efrasiyab Bedelbeyli adlı çalışmasında "Cura Zurna, Kaba Zurna, Arabî Zurna, Acemî Zurna ve Şahabi Zurna" gibi adlandırmaların yer aldığı görülmektedir. Bu durum, zurna çalgısının hem yapısal hem de işlevsel farklılıklar doğrultusunda adlandırıldığını göstermektedir. Benzer bir şekilde "Düdük ve Kaval türü çalgılarda da adlandırma çeşitliliği söz konusudur. Örneğin Etem Ruhi Üngör'ün (1978) Türk Musikisinde Çalgılar adlı çalışmasında dilli ve dilsiz kaval ayrımı yapıldığı ve çalgının yapısal özelliklerine göre adlandırıldığı görülmektedir. Ayrıca Usbeck (1968) çalışmasında da sipsi, çifte sipsi, çifte kaval gibi isimlendirmelerin çalgının yapı ve icra biçimi ile ilişkili olduğu anlaşılmaktadır.

Boru ve nefir türü çalgıların adlandırılmasında da dikkat çekici bir çeşitlilik bulunmaktadır. Öztuna'nın (1952) çalışmasında nefir çalgısının askeri amaçlarla kullanılan bir çalgı olduğu ifade edilirken, Fethi Saçalan'ın (1976) Boru ve Zil'in Tarihçesi çalışmasında boru türü çalgıların farklı isimlerle anıldığı görülmüştür. Örneğin; "Boru çalgısı Borı, Borguy, Kurrenay ve Nefir gibi isimlerle anılmaktadır" şeklinde ifade edilmektedir. Bu bulgular çalgıların işlevsel kullanım alanlarının adlandırma üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Usbeck (1969-1970) çalışmalarında bazı çalgıların belirli bölgelerde kullanılan yerel isimlere sahip olduğu belirtilmektedir. Örneğin Sıbızgı, Çor, Çimbon gibi adlandırmaların farklı bölgelerde kullanılan yerel çalgı isimleri olduğu anlaşılmaktadır. Bu tür adlandırmalar, çalgıların yerel kültürler içerisindeki kullanımının yaygın olduğunu göstermektedir. Ayrıca çalgı adlarına ilişkin dikkat çeken bir diğer önemli nokta bazı çalgıların aynı isim altında farklı türleri kapsayacak şekilde kullanılmasıdır. Örneğin düdük teriminin farklı nefesli çalgılar için genel bir ad olarak kullanıldığı görülmektedir: *"Düdük, farklı türleri kapsayan genel bir çalgı adı olarak kullanılmaktadır*" (Usbeck, 1969). Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, incelenen makalelerde çalgı adlandırmalarının çok katmanlı, değişken ve kültürel bağlama bağlı bir terminolojik yapı sergilediği görülmektedir. Çalgı isimlerinin geniş bir çeşitlilik göstermesi, Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin terminolojik yapının zenginliğine işaret etmektedir. Bu durum, çalgı adlandırmalarının tarihsel süreç, coğrafi farklılıklar ve kullanım alanlarıyla doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Çalgıların Kökeni ve Tarihsel Sürekliliği

Yapılan analiz sonucunda, incelenen 89 makalenin 55'inde (%61,8) nefesli çalgıların kökenine ve tarihsel gelişimine ilişkin bilgilere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu durum, Mûsiki Mecmuasında yayımlanan makalelerde çalgıların teknik özellikleriyle birlikte tarihsel ve kültürel bağlamlarına değinilerek ele alındığını göstermektedir. Köken ve tarihsel gelişime ilişkin bulguların özellikle belirli makale gruplarında yoğunlaştığı ve bu makalelerin önemli bir bölümünün çalgıların

geçmişten günümüze geçirdiği değişimi ele aldığı görülmektedir (Makale 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13,14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,24, 25, 29, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 39,50, 51, 56, 58, 62, 63,66, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77,78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 88, 89).[2]

[2] **Makale 1**. Y. Öztuna "Türk Musikisi Lûgatı" (Ocak 1949) Sayı (S) 23, sayfa (s) 11; **Makale 2**. L. Karabey "Ney Çeşitlerine Dair" (Aralık 1950) S. 34 s. 19; **Makale 3**. L. Karabey "Ney Nasıl Açılır" (Mart 1951) S. 37 s. 25; **Makale 4**. Y. Öztuna "Türk Musikisi Lûgatı" (Nisan 1952) S. 50, s 52; **Makale 5**. A. Zeren "Nazari Musiki XVI" (Şubat 1966) S. 216, s. 52; **Makale 6**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Haziran 1968) S. 235 s. 26-27; **Makale 7**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Temmuz 1968) S. 236 s. 26; **Makale 8**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ağustos 1968) S. 237 s. 25; **Makale 9**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Eylül 1968) S. 238 s. 26; **Makale 10.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ekim 1968) S. 239 S. 29- 30; **Makale 11**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ocak 1969) S. 242 s. 27; **Makale 12**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Şubat 1969) S. 243 s. 28; **Makale 13.** E. R. Üngör "Girift" (Mart 1969) S. 244 s. 4-5; **Makale 14.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Haziran 1969) S. 247 s. 28; **Makale 15**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Temmuz 1969) S. 248 s. 26; **Makale 16.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ağustos 1969) S. 249 s. 25; **Makale 17**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Eylül 1969) S. 250 s. 28; **Makale 18**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ekim 1969) S. 251 s 28**; Makale 19**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Kasım 1969) S. 252 s. 28; **Makale 20.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Aralık 1969) S. 253 s. 28; **Makale 21.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Ocak 1970) S. 254 s. 26; **Makale 22**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Şubat 1970) S. 255 s. 27; **Makale 23**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Mart 1970) S. 256 s 25-27; **Makale 24**. H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Nisan 1970) S. 257 s.25-26; **Makale 25**. E.R. Üngör "Unutulmuş Çalgılarımızdan Miskal İhya Edilmelidir" (Nisan 1970) S. 257 s. 15-18; **Makale 26.** E. R. Üngör "Kalk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Nisan 1970) S. 257 s. 20; **Makale 27**. E. R. Üngör "Mizmar" (Mayıs 1970) S. 258 s. 22; **Makale 28**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Haziran 1970) S. 259 s. 19; **Makale 29.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Haziran 1970) S. 259 s. 27-29; **Makale 30.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Temmuz 1970) S. 260 s. 27; **Makale 31.** H. Usbeck "Türklerde Musiki Âletleri" (Temmuz 1970) S. 260 s. 29-30; **Makale 32.** E. R. Üngör "İstanbulda Bir Çalgı Sergisi" (Ekim-Kasım 1970) S. 263-264 s. 22-23; **Makale 33.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Ocak 1971) S. 266 s. 17; **Makale 34**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Şubat 1971) S. 267 s. 10; **Makale 35.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Şubat 1971) S. 267 s. 17; **Makale 36.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Mart-Nisan 1971) S. 268-269 s. 15; **Makale 37**. A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Mayıs 1971) S. 271 s. 14-15; **Makale 38.** A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Mayıs 1971) S. 271 s. 16; **Makale 39**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Mayıs 1971) S. 271 s. 23-24; **Makale 40**. E. R. Üngör "Musiki-Rüya İlişkileri" (Şubat 1972) S. 275 s. 8-12; **Makale 41**. A. Asarlı "Azerbaycan Musiki Lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli" (Ocak 1973) S. 279 s. 11; **Makale 42.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Şubat 1973) S. 280 s. 24; **Makale 43**. E. R. Üngör "Tulum Üzerine Remzi Bakar ile Röportaj" (Ağustos 1973) S. 286 s. 16; **Makale 44**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Şubat 1973) S. 280 s. 24; **Makale 45.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Ocak 1973) S. 291 s. 27; **Makale 46.** E. R. Üngör "Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında" (Temmuz 1974) S. 297 s. 27; **Makale 47**. K. İlerici "Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında Açık Mektuba Cevap" (Eylül 1974) S. 299 s. 10-11; **Makale 48.** E.R Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Aralık 1973) S. 314 s. 24; **Makale 49**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Ağustos 1973) S. 322 s. 25; **Makale 50**. F. Sazçalan "Boru ve Zil'in Tarihçesi" (Ekim 1976) S. 324 s. 6; **Makale 51**. E. Vensürel "Özbek Musikisi" (Ekim 1976) S. 324 s. 24-25; **Makale 52.** E. R. Üngör "Araştırmacılıkta Dikkat Kadar Meslek Aşkı, Bibliyografya, Muhakeme ve İdrak Da Gerek" (Şubat 1977) S. 326; **Makale 53.** E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Nisan 1977) S. 330 s. 25; **Makale 54**. E. R. Üngör "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" (Mayıs 1977) S. 331 s. 21,25; **Makale 55**. E. R. Üngör "Türk Çiftesi" (Temmuz 1977) S. 333 s. 4-5; **Makale 56**. E. R. Üngör "Türk Musikisinde Çalgılar" (Nisan1978) S. 342 s. 4-5; **Makale 57**. E. R. Üngör "Tulum Üzerine Bir Röportaj" (Mayıs1978) S. 343 s. 11; **Makale 58**. R. Yekta "Türk Musikisi" (Mart 1981) S. 377 s. 15; **Makale 59.** R. Yekta "Türk Musikisi" (Mart 1981) S. 380 s. 11,20; **Makale 60.** R. Yekta "Türk Musikisi" (Ağustos 1981) S. 382 s. 17,19; **Makale 61**. E.R. Üngör "Yeni Bir Dergideki Çalgı Yazısı Üzerine" (Ağustos 1982) S. 389 s. 22-23; **Makale 62**. M. Z. Pakalın "Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü Musiki Maddeleri" (Ağustos 1982) S. 394 s. 9; **Makale 63**. E. Alptekin "Uygur Türklerinde Müzik ve Müzik Aletleri" (Ocak-Şubat 1983) S. 399 s. 5; **Makale 64.** M. Görün "Bir Çalgı Sergisi" (Haziran 1983) S. 401 s. 8; **Makale 65.** E. R. Üngör "Zoraki Yazılan Bir Tenkid Ağlayan Kaval" (Aralık 1984) S. 407 s. 26,28; **Makale 66**. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1985) S. 409 s. 16; **Makale 67.** İ. Tür "Klâsik Tarzda Açılmış Neyler Hakkında Bir Eleştiri ve Yeni Bir Sistem" (Eylül 1985) S. 410 s. 4-5; **Makale 68.** İ. Tür "Yeni Geliştirilmiş Ney Açma Sistemine Bir Ek" (Aralık 1985) S. 411 s. 11,15; **Makale 69**. S. Derya "Ney Açkısı Konusunda Değişik Görüşler" (Haziran 1986) S. 413 s. 14,15; **Makale 70.** S. Derya "Ney Açkısı Konusunda Değişik Görüşler" (Haziran 1987) S. 417 s. 16; **Makale 71**. C. Öney "Hazret-i Mevlâna ve Musiki" (Aralık 1987) S. 419 s. 13; **Makale 72**. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1987) S. 421 s. 16; **Makale 73**. E. R. Üngör "Bir Yabancı Gözü ile 200 Yıl Önceki Türk Musikisine Bakış" (Mart 1989) S. 424 s. 5-6; **Makale 74.** H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1989) S. 425 s. 16; **Makale 75**. H. G. Farmer

Makalelerde yer alan bulgular incelendiğinde, nefesli çalgıların geniş bir coğrafyada yayılım gösterdiği ve farklı kültürlerle etkileşim içerisinde geliştiği anlaşılmaktadır. Usbeck'in (1968) çalışmasında Balaban çalgısının farklı coğrafyalarda kullanıldığı şu şekilde ifade edilmektedir**: "**Örneğin Balaban çalgısı Azerbaycan, Dağıstan, Gürcistan, Tacikistan ve Özbekistan'da icra edilmektedir." (Usbeck, 1968a). Benzer şekilde Arğul çalgısının kökenine ilişkin şu bilgi dikkat çekmektedir. "Arğul, Mısır Arap kökenli çifte kaval şeklinde bir çalgıdır." (Usbeck, 1968b) Bu bulgular, Türk müziği nefesli çalgılarının yalnızca Anadolu ile sınırlı kalmayıp Orta Asya, Kafkasya ve Orta Doğu coğrafyaları ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Makalelerde ayrıca bazı çalgıların tarihsel süreç içerisinde kullanım dışı kaldığı ya da unutulmaya yüz tuttuğu görülmektedir. Öztuna'nın (1952) çalışmasında nefir çalgısına ilişkin şu ifade yer almaktadır. "Nefir çalgısı iki asırdan bu yana terk edilmiş çalgılardan biridir." Benzer şekilde Etem Ruhi Üngör'ün (1969) "Girift" adlı makalesinde girift çalgısına ilişkin olarak "Girift çalgısı 20. yüzyıl başlarından itibaren unutulmuş bir çalgıdır." açıklaması yer almaktadır. Bu durum, bazı nefesli çalgıların tarihsel süreç içerisinde işlevini yitirdiğini veya yerini başka çalgılara bıraktığını göstermektedir.

Henry George Farmer'ın (1985**)** Turkish İnstruments of Music the Seventeenth Century. As describend in the Siyahat nama of Ewliya Çelebi *(Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi)"* adlı çalışmasında "Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde Kaval, Ney, Zurna, Nefir ve çeşitli düdük türlerinden bahsedilmektedir." açıklaması yer almaktadır.

"Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Eylül 1989) S. 426 s. 15-16; **Makale 76**. H. G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Aralık 1989) S. 427 s. 23,25; **Makale 77.** H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Aralık 1990) S. 429 s. 27-28; **Makale 78**. S. Derya "Ney'in Yapılışında Akorda Tesir Eden Hususlar" (Mart 1991) S. 432 s. 22,23; **Makale 79**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Mart 1992) S. 436 s. 27-28; **Makale 80**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1992) S. 437 s. 26,28; **Makale 81.** H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Aralık 1994) S. 447 s. 29,34; **Makale 82**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Mart 1995) S. 448 s. 22-23; **Makale 83**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1995) S. 449 s. 29-30; **Makale 84**. H.G. Farmer "Onyedinci Yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Tanımladıkları Gibi" (Haziran 1996) S. 453 s. 25-26; **Makale 85**. E.R. Üngör "Tv. Da Ney Belgeseli" (Haziran 1996) S. 455 s. 20-21; **Makale 86**. M. Zeki "Mehterhâne-i Hâkânî ve Muzıka-yı Hümâyun" (Haziran 1996) S. 455 s. 71; **Makale 87**.E.Z. Üngör "1300. Yılında Dede Korkut" (Kış 2000) S. 467 s. 5; **Makale 88.** S. Agayeva "Abdülkadir Merâgî`de Türk Çalgıları" (Bahar 2000) S. 468 s. 6; **Makale 89**. R. Yektâ "Şark Musikisi Tarihi" Etem Ruhi Üngör (Bahar 2001) S. 472 s. 21

Süreyya Agayeva'nın (2000) Abdülkadir Merâgî`de Türk Çalgıları" adlı çalışmasında çalgılara ilişkin şu ifade yer almaktadır: "Merâgî döneminde Nay, Surna, Nefir ve Musikar gibi çalgıların kullanıldığı görülmektedir." Agayeva'nın çalışmasında Merâgî döneminde Nay-ı Sefid, Zemr-i Siyah Nay, Surna, Nayçe-i Balaban, Nayı-ı Çavur, Nefir, Bak, Burgu, Nay-i Hıyk, Musikar, Çıb-çık, Erganun isimli çalgılardan bahsederek çalgıların teknik detay olarak resimlerini aktardığı ayrıca Nayçe-i Balaban çalgısından bahsederek Surnay'a benzeyen fakat sesi yumuşak ve hazindir, şeklinde ifade ettiği, Mey, Balaban/Balaman çalgılarının Türkiye, Dağıstan ve Orta Asya'da kullanıldığını ifade ettiği görülmüştür.

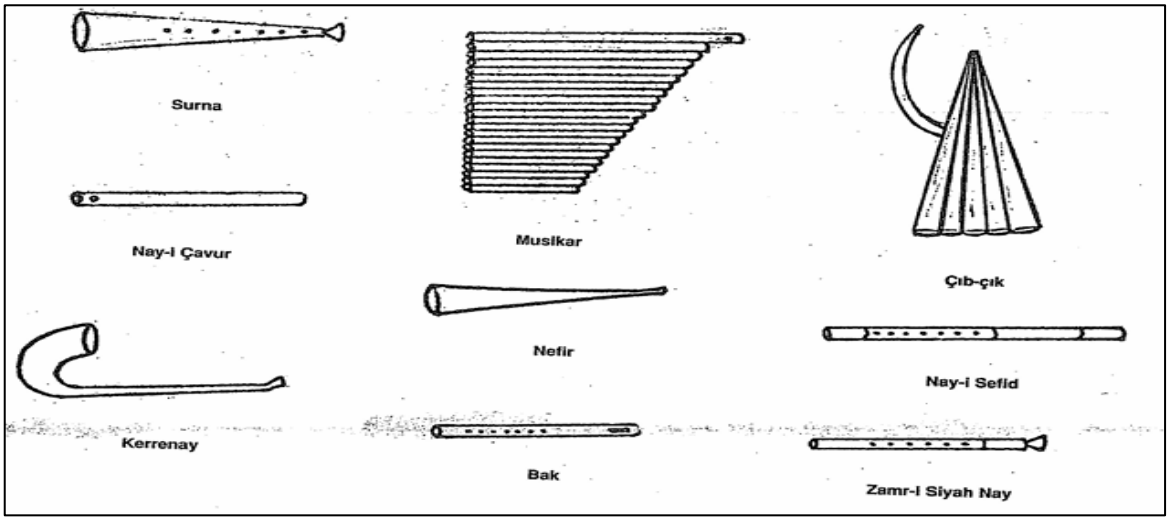

Görsel 2. Fevaid-i Aşare Varağındaki Çalgıların Süreyya Agayeva Tarafından Çizilmiş Resimleri.

Bu bulgular, nefesli çalgıların tarihsel sürekliliğe sahip olduğunu ve farklı dönemlerde farklı biçimlerde varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, makalelerde yer alan bulgular nefesli çalgıların tarihsel süreç içerisinde farklı coğrafyalarda gelişim gösterdiğini, kültürel etkileşimler sonucunda çeşitlendiğini ve bazı çalgıların zamanla unutulduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, Türk müziği nefesli çalgılarının dinamik bir tarihsel sürece sahip olduğunu ve kültürel aktarım yoluyla günümüze ulaştığını göstermektedir.

Çalgıların Yapısal ve Teknik Özellikleri

Türk müziği nefesli çalgılarını konu edinen toplam 89 makale kapsamında yapılan analiz sonucunda, makalelerin büyük bir bölümünde çalgıların yapısal ve teknik özelliklerine ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen makalelerin 45'inde (%50,6) nefesli çalgıların yapısal ve teknik özelliklerine ilişkin bilgilere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu durum, Mûsiki Mecmuasında yayımlanan çalışmaların önemli bir kısmının çalgıların teknik boyutuna odaklandığını göstermektedir. Teknik ve yapısal özelliklere ilişkin bulguların özellikle belirli makale gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir (Makale 4, 5, 17, 20, 21,26, 28, 30, 31, 32, 34,39, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49,51, 53, 54, 55, 56, 57,64, 66, 71, 73, 86).

Makalelerde en fazla teknik bilginin ney çalgısı üzerine yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Karabey'in Lâika Karabey (1950) "Ney Çeşitlerine Dair**"** çalışmasında ney çalgısının deliklerinin belirli matematiksel oranlara göre açıldığı şu şekilde ifade edilmektedir: "Ney üzerinde bulunan delikler 26 eşit parçaya bölünerek belirli oranlara göre açılmaktadır." Aynı eserde ney çeşitlerinin ses sistemine göre sınıflandırıldığı görülmektedir. Örneğin: "Neyler, Mansur, Şah ve Davud gibi çeşitlere ayrılmakta ve bu isimlendirme dügâh perdesine göre yapılmaktadır."

Etem Ruhi Üngör ‘ün (1970) “Unutulmuş Çalgılarımızdan Miskal İhya Edilmelidir” adlı çalışmada Miskal çalgısına ilişkin teknik bilgiler incelendiğinde, çalgının yapım sürecinin ayrıntılı bir şekilde ele alındığı görülmektedir. Eserde “Miskal, farklı uzunluklardaki kamışların yan yana getirilmesiyle oluşturulan bir çalgıdır.” şeklinde ifade edilmektedir.

Hedwig Usbeck (1968d) “Türklerde Musiki Âletleri” adlı çalışmasında Çığırtma çalgısına ilişkin teknik özellikler ise şu şekilde ifade edilmektedir: Çığırtma çalgısının üzerinde 6 ön, 1 arka olmak üzere toplam 7 delik bulunmaktadır.” Benzer şekilde Balaban ve Mey gibi çalgıların yapımında kullanılan malzemeler, ölçüler ve ses özelliklerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yer almaktadır.

Hedwig Usbeck (1968c) “Türklerde Musiki Âletleri” adlı çalışmasında yine **“**Balaban çalgısının gövdesi dut ve kayısı ağacından yapılmakta olup, yaklaşık 280-310 mm uzunluğundadır.” biçiminde çalgıya ilişkin ayrıntılı açıklamalar yer almaktadır.

Etem Ruhi Üngör’ün (1973) Tulum Üzerine Remzi Bakar ile Röportaj adlı çalışmasında “Tulum çalgısının yapımında kullanılan malzemeler ve ses üretim sistemi ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.” Ayrıca çalgının yapım süreci ve teknik özelliklerine ilişkin ayrıntıların ele alındığı görülmektedir.

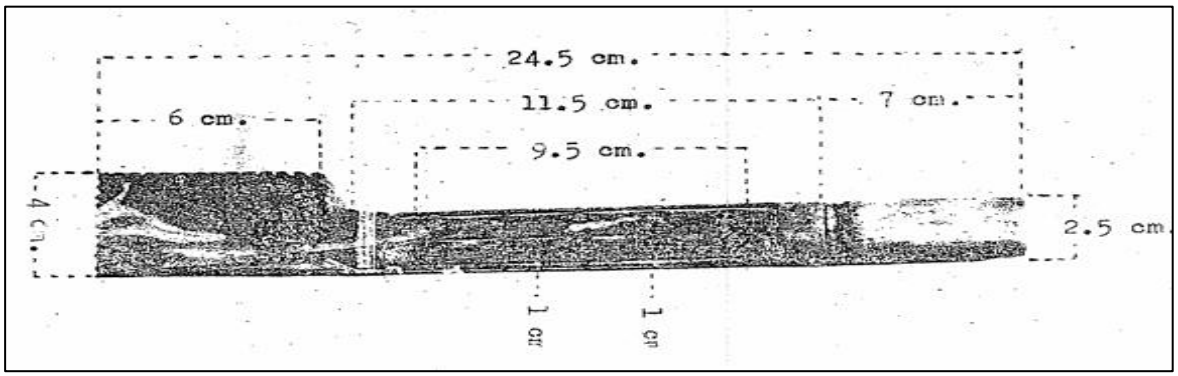

Görsel 3. Etem Ruhi Üngör Tulum Çalgısı Teknik Ölçüleri

Ayrıca bazı makalelerde çalgıların teknik özelliklerinin yanı sıra ölçüsel ve görsel verilere de yer verildiği görülmektedir. Örneğin, Etem Ruhi Üngör (1970) “Unutulmuş Çalgılarımızdan Miskal İhya Edilmelidir” çalışmasında özellikle Girift ve Miskal çalgılarına ilişkin teknik ölçülerin çizimlerle desteklendiği dikkat çekmektedir. Üngör yazısında Miskal çalgısının icra edilme şekli, çalgının yapılışı ve tüm teknik detayları hakkında bilgiler aktararak Levni minyatürlerinde ve Topkapı sarayındaki bazı minyatürlerde Miskal resimlerine rastlandığını, Evliya Çelebiden aktararak devrinde Battal ve Girift çeşitlerinin olduğunu ve sayılarının 50 adet olduğunu, çok daha gerilere gidildiğinde ise Sirenks, Syrinx veya Pan flüte kadar dayandığını çalgının teknik detayları hakkında Miskal çalgısının kendine has bir sesi olduğunu ve 3 oktavlık bir ses skalasına sahip olduğu, yapımı hakkında 6,5-23,05 cm boyuna kadar 20 adet boğumsuz kamışın yan yana yapıştırılması ile yapıldığını, kamışların çapları 17 mm-12 mm kadar küçüldüğünü, kamışların üflenecek üst uçlarının bir sıraya gelmek üzere ve alt uçlarının açık yay şeklinde bir tahtaya yapıştırılarak dizildiğini alt deliklerin kapalı olduğu açık olan üst üfleme deliklerinden içeri eritilmiş bal mumu 1-2 cm kadar dökülerek kamış diplerinin bal mumu ile doldurarak akortlandığını, son olarak mehter ile Avrupa yayıldığı hakkında bilgiler aktardığı görülmüştür.

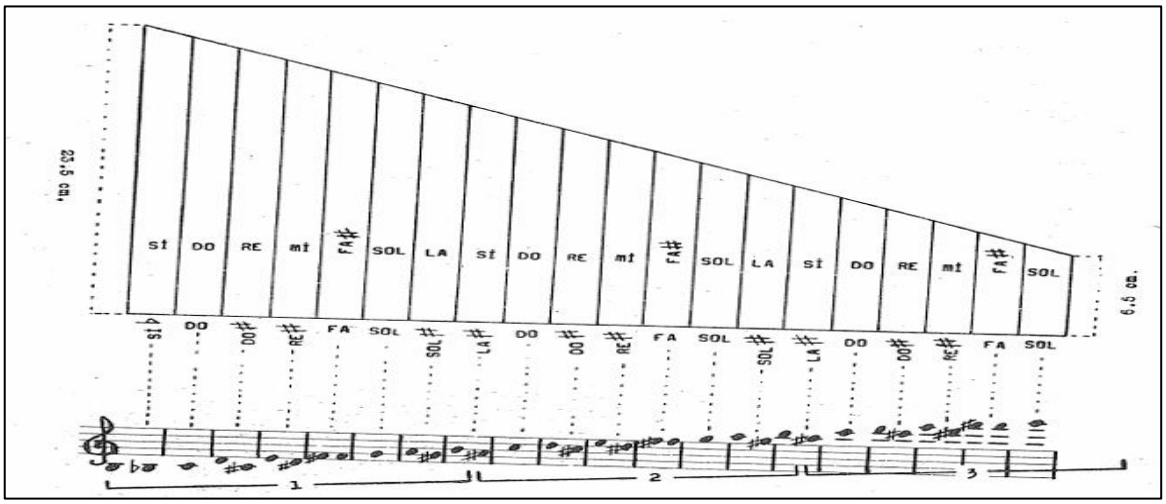

Görsel 4. Etem Ruhi Üngör Miskal Çalgısı Teknik Ölçüleri

Etem Ruhi Üngör (1969) yine başka bir yazısından Ney'in bir çeşidi olan Girift'in şimdiye kadar çalgı hakkında bir yazı olmadığı, son temsilcisinin Giriftzen Asım Bey'in olduğunu, 20. yy başından itibaren unutulan bir çalgı olduğunu ve ney çalgısının 9 boğumlu Girift çalgısının 6 bazen 4 boğumlu kamışlardan yapıldığını, teknik detay olarak Girift'in görünüş özelliğinden birisinin öndeki 6 perdenin altında ve biraz yana açılmış olan perdenin olduğu, ney çalgısının önünde 6 ses perdesinin bulunduğu Girift çalgısında önde 7 ses perde deliğinin olduğu, Girift çalgısının ney çalgısına göre boğuk ve buruk bir ses tonuna benzediğini ve Konya Mevlana müzesinde bulunan Girift çalgısının teknik detaylarını aktardığı görülmüştür

Teknik analizlerin yalnızca çalgı yapımı ile sınırlı kalmadığı, aynı zamanda icra tekniklerini de kapsadığı görülmektedir. Örneğin kaval çalgısına ilişkin üfleme teknikleri ve nefes kontrolü gibi konular ele alınmaktadır. Örneğin Kemal İlerici'nin (1974) Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında Açık Mektuba Cevap adlı çalışmasında "Kaval çalgısında horlatma tekniği olarak bilinen üfleme yöntemi kullanılmaktadır." Açıklaması yer almaktadır. İhsan Tür'ün (1985) Klâsik Tarzda Açılmış Neyler Hakkında Bir Eleştiri ve Yeni Bir Sistem adlı çalışmasında Ney çalgısında ise akort ve perde sistemine ilişkin teknik tartışmaların yer aldığı görülmektedir. Örneğin: Ney çalgısında ses perdelerinin doğru açılması akort açısından büyük önem taşımaktadır.

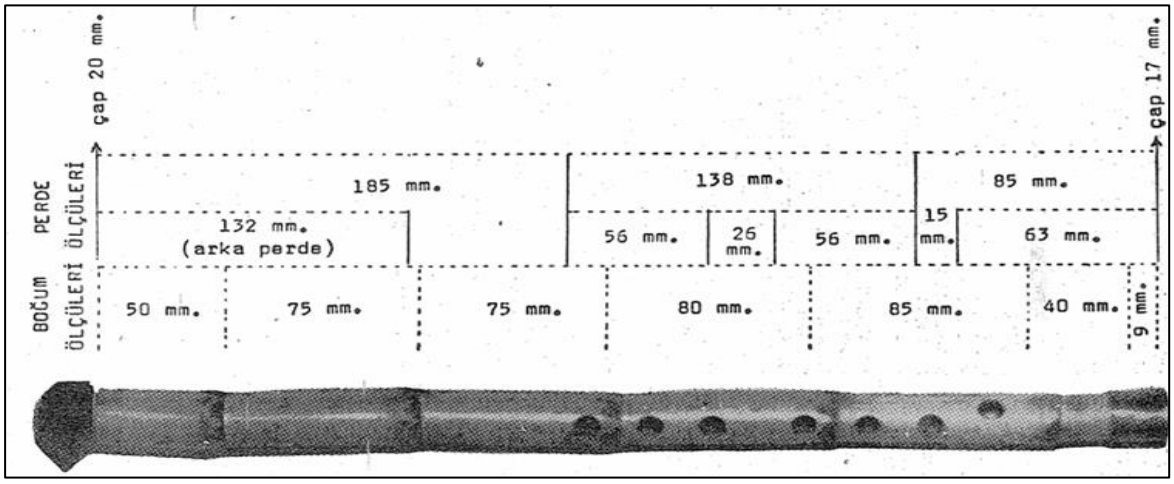

Görsel 5. Etem Ruhi Üngör Girift Çalgısı Teknik Ölçüleri

Bu bulgular, nefesli çalgıların teknik özelliklerinin hem yapım hem de icra süreci ile ilişkili olarak ele alındığını göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, Mûsiki Mecmuasında yayımlanan makalelerde nefesli çalgıların yapısal ve teknik özelliklerinin ayrıntılı ve sistematik bir şekilde ele alındığı görülmektedir. Bu durum, çalgıların hem kültürel bir unsur hem de teknik ve bilimsel bir inceleme alanı olarak da değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Çalışmalarda teknik bilgilere yer verilmesi de çalgıların yapım süreçlerinin belgelenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından önemli veri kaynağı olarak değerlendirilmektedir.

İcra Biçimleri ve Kullanım Alanları

Mûsiki Mecmuası'nın Türk müziği nefesli çalgılarını konu edinen toplam 89 makale kapsamında yapılan analiz sonucunda, makalelerin 30'unda (%33,7) nefesli çalgıların icra biçimleri ve kullanım alanlarına ilişkin bilgilere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu bulgu, nefesli çalgıların yapısal ve teknik özellikleri ile müzikal, toplumsal ve kültürel işlevlerinin birlikte ele alındığını göstermektedir. Makalelerde yer alan bilgilerde nefesli çalgıların farklı sosyal ve kültürel bağlamlarda kullanıldığı görülmektedir. Özellikle zurna çalgısının toplumsal etkinliklerde önemli bir yere sahip olduğu ifade edilmektedir. Zeren'in çalışmasında zurnanın kullanım alanları şu şekilde belirtilmektedir: Örneğin, Ayhan Zeren'in (1966) Nazari Musiki XVI çalışmasında "Zurna, Türk efeliğinin, savaş ve güreş meydanlarının çalgısıdır." ifadesi yer almaktadır. Bu ifade, Zurnanın müzikal bir araç olduğu kadar toplumsal ve kültürel bir simge olarak kullanıldığını da göstermektedir.

Câhit Öney'in (1987) "Hazret-i Mevlâna ve Musiki" adlı çalışmasında Ney çalgısının daha çok tasavvuf müziği ve sanat müziği bağlamında kullanıldığı görülmektedir. Özellikle Mevlevî geleneğinde önemli bir yere sahip olduğu şu şekilde ifade edilmektedir: Örneğin "Mevlevî musikisinde Ney çalgısı önemli bir yere sahiptir." Bu durum, nefesli çalgıların farklı müzik türleri ve kültürel ortamlar içerisinde farklı işlevler üstlendiğini göstermektedir.

Makalelerde ayrıca bazı çalgıların askeri ve törensel amaçlarla kullanıldığına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Yılmaz Öztuna'nın (1952) çalışmasında "Nefir, işaret ve hücum borusu olarak kullanılan bir çalgıdır." Şeklinde ifade edilmektedir.

Benzer şekilde Mehmet Zeki'nin (1996) "Mehterhanen-i Hâkânî ve Muzıka-yı Hümâyun" adlı çalışmasında Surna, Boru efrad-ı çalgısı hakkında kısa bilgiler aktardığı görülmüştür. Bu bulgular, nefesli çalgıların tarihsel süreç içerisinde askeri ve törensel alanlarda da önemli işlevler üstlendiğini göstermektedir.

İcra tekniklerine ilişkin bulgular incelendiğinde, çalgıların farklı üfleme teknikleri ve performans özelliklerine sahip olduğu görülmektedir. Örneğin Kemal İlerici'nin (1974) "Çok Sesli Orkestralarda Çalgılarımız Hakkında Açık Mektuba Cevap" adlı çalışmasında Kaval çalgısına ilişkin şu ifade dikkat çekmektedir. "Kaval çalgısında horlatma tekniği olarak bilinen üfleme yöntemi kullanılmaktadır. Zurna çalgısında ise kesintisiz ses üretimini sağlayan nefes tekniklerine değinilmektedir. "Zurna çalgısında nefes çevirme tekniği kullanılmaktadır." Bu teknikler, çalgıların icra biçimlerinin belirli ustalık gerektirdiğini ve performans pratiğinin önemli bir unsur olduğunu göstermektedir.

Makalelerde ayrıca nefesli çalgıların farklı ortamlarda kullanıldığı görülmektedir. Saha araştırmalarına dayalı çalışmalarda, çalgıların kırsal ve yerel müzik pratikleri içerisinde yaygın olarak kullanıldığı belirtilmektedir. Üngör'ün (1970) saha çalışmalarında "Çankırı, Kastamonu ve çevresinde Zurna ve Kaval çalgılarının yaygın olarak icra edildiği" görülmüştür. Benzer şekilde Üngör'ün (1971) de yaptığı "Halk Çalgılarımız Üzerine İnceleme Gezisi Notları" çalışmasında "Mersin'de Kaval çalgısının köylerde yoğun olarak kullanıldığı" belirtilmektedir. Bu bulgular, nefesli çalgıların Anadolu'nun farklı bölgelerinde yerel müzik pratiklerinin önemli bir parçası olduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Mûsiki Mecmuasında yayımlanan makalelerde nefesli çalgıların icra biçimleri ve kullanım alanlarının geniş bir çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Çalgıların sanat müziği, halk müziği, tasavvuf müziği, askeri müzik ve gündelik yaşam gibi farklı bağlamlarda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, Türk müziği nefesli çalgılarının müzikal bir araç olduğu kadar toplumsal, kültürel ve işlevsel boyutları olan çok yönlü bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, Mûsiki Mecmuasında Türk müziği nefesli çalgılarını konu edinen toplam 89 makale incelenmiş ve elde edilen veriler tematik içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, Mûsiki Mecmuası'nın Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin önemli ve zengin bir bilgi birikimi sunduğunu ortaya koymaktadır. Makalelerde yer alan veriler, çalgıların adlandırılması, kökeni, yapısal ve teknik özellikleri ile kullanım alanları gibi farklı boyutlarda ele alınmakta ve Türk müziği çalgı kültürüne ilişkin çok yönlü bir perspektif sunmaktadır. Bu durum, derginin Türk müziği alanında önemli bir kaynak niteliği taşıdığını göstermektedir. Bu bulgu, süreli yayınların yayımlandıkları dönemin müzik kültürünü ve düşünsel birikimini yansıtan önemli kaynaklar olduğu yönündeki görüşlerle örtüşmektedir (Gönenç, 2006).

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, nefesli çalgıların adlandırılmasına ilişkin bilgilerin tüm makalelerde yer aldığını göstermektedir. Bu sonuç, Mûsiki Mecmuasında yayımlanan yazıların çalgıların tanımlanması ve adlandırılması açısından kapsamlı bir içerik sunduğunu göstermektedir. Makalelerde yer alan çalgı adlandırmalarının çeşitlilik göstermesi, Türk müziği nefesli çalgılarının farklı coğrafyalar, kültürel çevreler ve kullanım alanları ile ilişkili olarak zengin bir terminolojik yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Müzik aletlerinin hem teknik özellikleri hem de kültürel bağlamları içerisinde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayan organoloji yaklaşımı (Kartomi, 1990; Sachs, 2012) bu terminolojik çeşitliliğin anlaşılmasında önemli bir çerçeve sunmaktadır. Bu yönüyle, Mûsiki Mecmuasında yer alan adlandırmaların çalgı kültürünün çok boyutlu yapısını yansıttığı söylenebilir.

Çalgıların kökeni ve tarihsel gelişimine ilişkin sonuçlar, makalelerde çalgıların farklı coğrafyalarla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu sonuç Türk müziğinin tarihsel süreç içerisinde farklı kültürlerle etkileşim halinde geliştiğini göstermektedir. Türk müziğinin makam temelli yapısı ve tarihsel gelişimi üzerine yapılan çalışmalar, bu müziğin çok katmanlı ve etkileşimsel bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır (Feldman, 1996) Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan veriler, nefesli çalgıların tarihsel ve kültürel çeşitliliğini yansıtan önemli bilgiler sunmakta ve Türk müziğinin kültürel sürekliliğine dair veriler sağlamaktadır.

Çalgıların yapısal ve teknik özelliklerine ilişkin sonuçlar, özellikle Ney başta olmak üzere çeşitli nefesli çalgılara ilişkin teknik bilgilerin makalelerde yer aldığını göstermektedir. Çalgıların yapımı, ölçüleri, ses delikleri ve akort sistemlerine ilişkin verilen bilgiler, müzik aletlerinin yapısal özelliklerinin incelenmesinin müzik kültürünün anlaşılmasındaki önemini vurgulayan organolojik yaklaşımlarla paralellik göstermektedir (Baines, 1995). Türk müziğinde icra ve öğretim süreçlerinin büyük ölçüde usta-çırak ilişkisi içerisinde aktarıldığı göz önünde bulundurulduğunda (Behar, 2015), bu tür teknik bilgilerin yazılı kaynaklar aracılığıyla kayıt altına alınması ayrıca önem taşımaktadır. Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan teknik veriler, çalgıların yapısal özelliklerinin belgelenmesi açısından önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

İcra biçimleri ve kullanım alanlarına ilişkin sonuçlar, nefesli çalgıların farklı müzik türleri ve toplumsal bağlamlar içerisinde kullanıldığını göstermektedir. Zurna çalgısının daha çok açık alan etkinliklerinde ve toplumsal törenlerde, Ney çalgısının ise tasavvuf müziği ve sanat müziği içerisinde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra bazı nefesli çalgıların askeri müzik ve mehter geleneği içerisinde de kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, müzik aletlerinin yalnızca teknik birer araç olmadığını, aynı zamanda toplumsal ve kültürel işlevler üstlendiğini göstermektedir.

Türk müziğinde icra pratiklerinin kültürel bağlamla doğrudan ilişkili olduğu literatürde de vurgulanmaktadır (Behar, 2015; Signell, 1977). Bu bağlamda Mûsiki Mecmuasında yer alan veriler, nefesli çalgıların farklı müzik ortamlarındaki işlevlerini ortaya koyarak müzik ile kültür arasındaki ilişkiye dair önemli veriler sunmaktadır. Bu yaklaşımın güncel müzikoloji çalışmalarında da vurgulandığı görülmektedir.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, Mûsiki Mecmuasında yayımlanan makalelerin Türk müziği nefesli çalgılarına ilişkin çok yönlü bir içerik sunduğu anlaşılmaktadır. Çalgıların adlandırılması, kökeni, yapısal özellikleri ve kullanım alanlarına ilişkin bilgilerin farklı makalelerde yer alması, derginin bu alandaki bilgi birikimini ortaya koymaktadır. Bu durum, müzik aletlerinin kültürel, tarihsel ve teknik boyutlarının birlikte ele alınmasının önemini vurgulayan yaklaşımlarla da örtüşmektedir (Kartomi, 1990).

Bu çalışma, Mûsiki Mecmuasında yer alan makaleleri belirli temalar çerçevesinde inceleyerek nefesli çalgılara ilişkin verileri bir araya getirmeyi amaçlamıştır. Bu yönüyle çalışma, farklı makalelerde yer alan bilgilerin tematik bir çerçevede değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca çalışma, süreli yayınların müzik araştırmaları açısından önemli bir veri kaynağı olduğunu ortaya koymakta ve bu tür yayınların incelenmesinin alana sağlayacağı katkılara dikkat çekmektedir (Gönenç, 2006).

References

Altan, A. (1971 Şubat). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (267), 17.

Altan, A. (1971 Mart-Nisan). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (268-269), 15.

Altan, A. (1971 Mayıs). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (271), 14,15.

Altan, A. (1971 Mayıs). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (271), 16.

Altan, A. (1971 Şubat). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (267), 17.

Altan, A. (1971 Mart-Nisan). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (268-269), 15.

Altan, A. (1971 Mayıs). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (271), 14,15.

Altan, A. (1971 Mayıs). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (271), 16.

Altan, A. (1971 Ocak). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (266), 17.

Altan, A. (1973 Ocak). Azerbaycan musiki lûgatı/ Efrasiyab Bedelbeyli. *Mûsiki Mecmuası,* (279), 11.

Behar, C. (1998). *Aşk olmayınca meşk olmaz: Geleneksel Osmanlı/Türk müziğinde öğretim ve intikal* (Vol. 46). Yap Kredi Yayınlar.

Baines, A., & Boult, A. (1991). *Woodwind instruments and their history*. Courier Corporation.

Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40.

Câhit, Ö. (1987 Aralık). Hazret-i Mevlâna ve musiki. *Mûsiki Mecmuası,* (419), 13.

Çelik, S. (2024). Musiki Mecmuasında organolojiye ilişkin yayınlanan makalelerin bibliyografik açıdan incelenmesi. *Türk Organoloji*, 1(2), 97-108.

Eftal, V. (1976 Ekim). Özbek musikisi. *Mûsiki Mecmuası,* (324), 24,25.

Erkin, A. (1983 Ocak-Şubat). Uygur Türklerinde müzik ve müzik aletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (399), 5.

Etem Ruhi, Ü. (1973 Şubat). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (280), 24.

Etem Ruhi, Ü. (1973 Ocak). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (291), 27.

Etem Ruhi, Ü. (1974 Temmuz). Çok sesli orkestralarda çalgılarımız hakkında. *Mûsiki Mecmuası,* (297), 27.

Etem Ruhi, Ü. (1972 Şubat). Musiki-rüya ilişkileri. *Mûsiki Mecmuası,* (275), 8,12.

Etem Ruhi, Ü. (1973 Şubat). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (280), 24.

Etem Ruhi, Ü. (1973 Ağustos). Tulum üzerine Remzi Bakar ile röportaj. *Mûsiki Mecmuası,* (286), 16.

Etem Ruhi, Ü. (1970 Ekim-Kasım.) İstanbulda bir çalgı sergisi. *Mûsiki Mecmuası,* (263-264), 22,23.

Etem Ruhi, Ü. (1971 Şubat). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (267), 10.

Etem Ruhi, Ü. (1971 Mayıs). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (271), 23,24.

Etem Ruhi, Ü. (1970 Temmuz). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (260), 27.

Etem Ruhi, Ü. (1970 Nisan). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (257), 20.

Etem Ruhi, Üngör. (1970 Mayıs). Mizmar. *Mûsiki Mecmuası,* (258), 22.

Etem Ruhi, Ü. (1970 Haziran). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (259), 19.

Etem Ruhi, Ü. (1973 Ağustos). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (322), 25.

Etem Ruhi, Ü. (1977 Şubat). Araştırmacılıkta dikkat kadar meslek aşkı, bibliyografya, muhakeme ve idrak da gerek. *Mûsiki Mecmuası,* (326), 20.

Etem Ruhi, Ü. (1977 Nisan). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (330), 25.

Etem Ruhi, Ü. (1977 Mayıs). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (331), 21,25.

Etem Ruhi, Ü. (1977 Temmuz). Türk çiftesi. *Mûsiki Mecmuası,* (333), 4,5.

Etem Ruhi, Ü. (1978 Nisan). Türk musikisinde çalgılar. *Mûsiki Mecmuası,* (342), 4,5.

Etem Ruhi, Ü. (1978 Mayıs). Tulum üzerine bir röportaj. *Mûsiki Mecmuası,* (343), 11.

Ethem Ruhi, Ü. (1982 Ağustos). Yeni bir dergideki çalgı yazısı üzerine. *Mûsiki Mecmuası,* (389), 22,23.

Etem Ruhi, Ü. (1969 Mart). Girift. *Mûsiki Mecmuası,* (244), 4,5.

Etem Ruhi, Ü. (1973 Aralık). Halk çalgılarımız üzerine inceleme gezisi notları. *Mûsiki Mecmuası,* (314), 24.

Etem Ruhi, Ü. (1984 Aralık). Zoraki yazılan bir tenkid ağlayan kaval. *Mûsiki Mecmuası,* (407), 26,27,28.

Ethem Ruhi, Ü. (1989 Mart). Bir yabancı gözü ile 200 yıl önceki Türk musikisine bakış. *Mûsiki Mecmuası,* (424), 5,6.

Etem Ruhi, Ü. (1996 Haziran). Tv. da ney belgeseli. *Mûsiki Mecmuası,* (455), 20,21.

Etem Zeki, Ü. (2000 Kış). 1300. Yılında Dede Korkut. *Mûsiki Mecmuası,* (467), 5.

Feldman, W. (2023). *Music of the Ottoman Court: Makam, composition and the early Ottoman instrumental repertoire* (177). Brill.

Fethi, S. (1976 Ekim). Boru ve zil'in tarihçesi. *Mûsiki Mecmuası,* (324), 6.

Gönenç, A. Y. (2006). *Türkiye'de ve Fransa'da dergicilik ve kadın dergileri*. İstanbul Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.

Hedwig, U. (1970 Şubat). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (255), 27.

Hedwig, U. (1970 Mart). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (256), 25,26,27.

Etem Ruhi, Ü. (1970 Nisan). Unutulmuş çalgılarımızdan miskal ihya edilmelidir. *Mûsiki Mecmuası,* (257), 15,16,17,18.

Hedwig, U. (1970 Nisan). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (257), 25,26.

Hedwig, U. (1970 Haziran). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (259), 27,28,29.

Hedwig, U. (1970 Temmuz). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (260), 29,30.

Hedwig, U. (1968a. Temmuz). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,*(236), 26.

Hedwig, U. (1968b. Ağustos). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (237), 25.

Hedwig, U. (1968c. Eylül). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (238), 26.

Hedwig, U. (1968d. Ekim). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (239), 29.

Hedwig, U. (1969 Ocak). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (242), 27.

Hedwig, U. (1969 Şubat). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (243), 28.

Hedwig, U. (1969 Haziran). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (247), 28.

Hedwig, U. (1969 Temmuz). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (248), 26.

Hedwig, U. (1969 Ağustos). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (249), 25.

Hedwig, U. (1969 Eylül). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (250), 28.

Hedwig, U. (1969 Ekim). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (251), 28.

Hedwig, U. (1969 Kasım). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (252), 28.

Hedwig, U. (1969 Aralık). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (253), 28.

Hedwig, U. (1970 Ocak). Türklerde musiki âletleri. *Mûsiki Mecmuası,* (254), 26.

Henry, G. F. (1985 Haziran). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (409), 16.

Henry, G. F. (1987 Haziran). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (421), 16.

Henry, G. F. (1989 Haziran). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (425), 16.

Henry, G. F. (1989 Eylül). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (426), 15, 16.

Henry, G. F. (1989 Aralık). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (427), 23,24,25.

Henry, G. F. (1990 Aralık). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (429), 27,28.

Henry, G. F. (1992 Mart). Onyedinci yüzyılda Türk çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (436), 27,28.

Henry, G. F. (1992 Haziran). Onyedinci yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (437), 26,27,28.

Henry, G. F. (1994 Aralık). Onyedinci yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (447), 29,34.

Henry, G. F. (1995 Mart). Onyedinci yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (448), 22,23.

Henry, G. F. (1995 Haziran). Onyedinci yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (449), 29,30.

Henry, G. F. (1996 Haziran). Onyedinci yüzyılda Türk Çalgıları Evliya Çelebi Seyahatnamesinde tanımladıkları gibi. *Mûsiki Mecmuası,* (453), 25,26.

İhsan, T. (1985 Eylül). Klâsik tarzda açılmış neyler hakkında bir eleştiri ve yeni bir sistem. *Mûsiki Mecmuası,* (410), 4,5.

İhsan, T. (1985 Aralık). Yeni geliştirilmiş ney açma sistemine bir ek. *Mûsiki Mecmuası,* (411), 11,15.

Karasar, N. (2008). Bilimsel araştırma yöntemi (17. Baskı). Nobel Yayınları.

Kartomi, M. J. (1990). *On concepts and classifications of musical instruments*. University of Chicago Press.

Kemal, İ. (1974 Eylül). Çok sesli orkestralarda çalgılarımız hakkında açık mektuba cevap. *Mûsiki Mecmuası,* (299), 10,11.

Lâika, K. (1950 Aralık). Ney çeşitlerine dair. *Mûsiki Mecmuası,* (34), 19.

Lâika, K. (1951 Mart). Ney nasıl açılır. *Mûsiki Mecmuası,* (37), 25.

M. Zeki, P. (1982 Ağustos). Osmanlı tarihi deyimleri ve terimleri sözlüğü musiki maddeleri. *Mûsiki Mecmuası,* (394), 9.

Mete, G. (1983 Haziran). Bir çalgı sergisi *Mûsiki Mecmuası*, (401), 8.

Mehmet, Z. (1996 Haziran). Mehterhâne-i hâkânî ve muzıka-yı hümâyun. *Mûsiki Mecmuası,* (455), 71.

Özbek, M. (1998). *Türk halk müziği el kitabı* (Vol. 1). Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.

Sachs, C. (2012). *The history of musical instruments*. Courier Corporation.

Sencer, D. (1986 Haziran). Ney açkısı konusunda değişik görüşler. *Mûsiki Mecmuası,* (413), 14,15.

Sencer, D. (1987 Haziran) Ney açkısı konusunda değişik görüşler. *Mûsiki Mecmuası,* (417), 16.

Sencer, D. (1991 Mart). Ney'in yapılışında akorda tesir eden hususlar. *Mûsiki Mecmuası,* (432), 22,23.

Signell, K. L., & Nettl, B. (1977). Makam: Modal practice in Turkish art music. *(No Title)*.

Süreyya, A. (2000 Bahar) Abdülkadir Merâgî 'de Türk çalgıları. *Mûsiki Mecmuası,* (468), 6.

Yektâ, R. (1981 Mart). Türk musikisi. *Mûsiki Mecmuası,* (377), 15.

Yektâ, R. (1981 Mart). Türk musikisi. *Mûsiki Mecmuası,* (380), 11,20.

Yektâ, R. (1981 Ağustos). Türk musikisi. *Mûsiki Mecmuası,* (382), 17,18,19.

Yektâ, R. (Bahar 2001). Şark musikisi tarihi. *Mûsiki Mecmuası,* (472), 21.

Yılmaz, Ö. (1949, Ocak). Türk musikisi lûgatı. *Mûsiki Mecmuası,* (23), 11.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. bs.). Seçkin Yayıncılık.

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

I declare that this article is an original work and was prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The article has not been published elsewhere and is not currently under review by another journal.

All sources used in the study have been cited in accordance with academic standards. I declare that the study does not contain plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data, and that the research findings have been presented in accordance with the principles of scientific integrity.

Author Contributions

The author single-handedly designed, conducted, and analyzed the study and prepared the report for this article. I have reviewed and approved the final version of the article and agreed to its publication.

Conflict of Interest

I declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by the author. Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with the author.

Copyright and Permissions

I confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

I confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan ederim. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan ederim.

Yazar Katkısı

Çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin raporlama aşamasını tek başına yürütmüştür. Makalenin son hâlini okuyup onayladım ve yayımlanmasını kabul ettim.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan ederim.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri tarafımdan dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk bana aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan ederim.

Yazar Onayı

Makalenin son hâlini okudum, onayladım ve yayımlanmasını kabul ettiğimi beyan ederim.